

СҰРАҚ КІТАПШАСЫ

НҰСҚА 32608

11 СЫНЫП

Аты-жөні _____

Қала (Облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ
ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ
МАТЕМАТИКА
ФИЗИКА
ХИМИЯ
БИОЛОГИЯ
ГЕОГРАФИЯ
ТАРИХ
АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.
ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ
АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Подготовка к ЕНТ/КТА
ҰБТ/ТҚТ-ға дайындық
интерактивті тренинг

2017

Тесттердің жаңа форматтары қосылған (8-ден 1,2,3)
Включены новые форматы тестов (1,2,3 из 8)

«Математикалық сауаттылық»,
«Оқу сауаттылығы», сондай-ақ бейіндік пәндері
«Математическая грамотность»,
«Грамотность чтения», а также профильные предметы

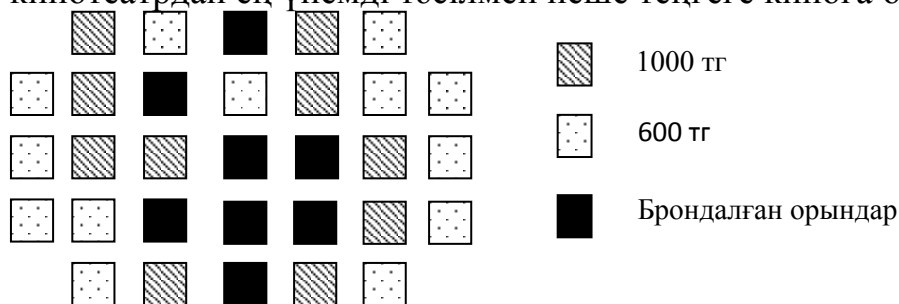

Бірнеше құрылғыда пайдалануға болады
Можно использовать на нескольких устройствах

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

1. Кинотеатрдағы орындар төмендегі сызбада көрсетілген. Киноға жиналған достар 5 билет алуды және барлығы бір қатардан болуын қалады. Олар кинотеатрдан ең үнемді тәсілмен неше теңгеге киноға билет ала алады?

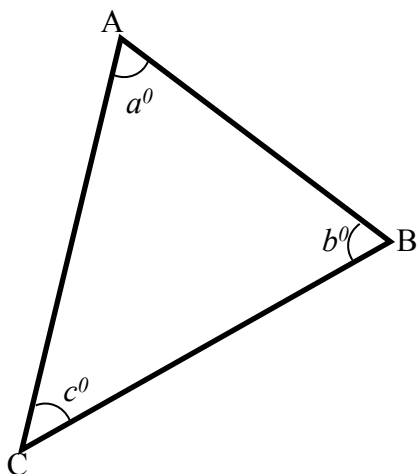
Экран

- A) 3100Tg
- B) 3200Tg
- C) 3400Tg
- D) 2500 Tg
- E) 3500 Tg

2. Қазына іздеуші моншақтар салынған 6 құмыра тауып алды. Бірінші құмырада 160, екіншіде 80, үшіншіде 40, төртіншіде 20 моншақтан бар. Егер осы моншақтар саны белгілі бір заңдылыққа сүйеніп салынса, бесінші, алтыншы құмырада қанша моншақ бар?

- A) 10; 5
- B) 16; 14
- C) 14; 12
- D) 15; 13
- E) 12; 10

3. ABC үшбұрышы берілген, $AC > CB > AB$ (төмендегі сурет).

Кестедегі мәндерді салыстырыңыз:

a° бұрышы	b° бұрышы
------------------	------------------

- A) оң жақтағы өлшем көп
- B) сол жақтағы өлшем көп
- C) екі өлшем бірдей
- D) анықтау мүмкін емес
- E) оң жақтағы өлшем сол жақтағы өлшемнен c° -қа артық

4. Халықаралық іс шараға қатысу үшін аудармашылар тобын жинау керек. Шараға қатысуға үміткер аудармашылар туралы мәлімет төмендегі кестеде

берілген.

аудармашылар	тілдер	Қызмет құны (1 күн/теңге)
1	неміс, испан	7000
2	ағылшын, француз	6000
3	ағылшын	3000
4	ағылшын, неміс	6000
5	француз	2000
6	испан	4000

Кестені қолданып, кем дегенде 4 тілді: ағылшын, неміс, француз, испан тілдерін меңгерген және олардың қызмет құны күніне 12000 теңгеден аспайтындай топ құрыңыз.

- A) 1,3,5 не 4,5,6
- B) 1,2,6 не 3,6,4
- C) 3,5,6 не 6,4,2
- D) 3,1,6 не 6,4,2
- E) 5,1,6 не 6,4,2

5. Шахмат турниріне 7 адам қатысты. Олар бір-бірімен бір партиядан ойнады. Барлық ойналған партиялар саны қанша?

- A) 7
- B) 15
- C) 21
- D) 8
- E) 10

6. Бір адам 3 тауықты 460 теңгеге сатып алды. Бірінші тауық 4 күнде 3 жұмыртқадан, екіншісі 3 күнде 2 жұмыртқадан, үшіншісі 2 күнде 1 жұмыртқадан табады. 5 жұмыртқаны 50 теңгеден сатса, тауықтардың құны қанша уақытта өтеледі?

- A) 24 күнде
- B) 21 күнде
- C) 22 күнде
- D) 20 күнде
- E) 23 күнде

7. Айлақта екі орындықты және үш орындықты 7 қайық тұрған еді. Осы қайықтарға 17 адамды орналастыруға болады. Айлақта неше екі орындықты қайық тұрғанын анықтаңдар.

- A) 2
- B) 1
- C) 5
- D) 3
- E) 4

8. Төрт ғаламшардың Күн жүйесі арасындағы арақашықтықтары төмендегі кестеде көрсетілген. Бұл ғаламшарлардың қайсысы Күн жүйесінен алшақ орналасқанын анықтаңыз.

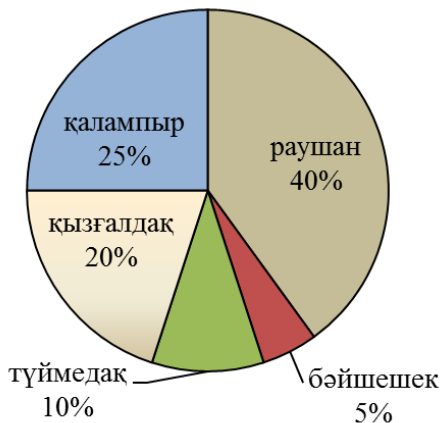
Ғаламшар	Марс	Меркурий	Нептун	Сатурн	Жер
арақашықтығы (км)	$2,280 \cdot 10^8$	$5,790 \cdot 10^7$	$4,497 \cdot 10^9$	$1,427 \cdot 10^9$	$1,496 \cdot 10^8$ км

- A) Марс
- B) Меркурий
- C) Нептун
- D) Сатурн
- E) Жер

9. Жанұяда екі ағайынды бала, олардың әрқайсысының 2-ден қарындасы және бір әкесі бар. Әрбір қыздың бір-бірден шешесі бар. Жанұяда қанша адам бар?

- A) 10
- B) 7
- C) 6
- D) 9
- E) 8

10. Дөңгелек диаграммада гүлзардағы гүлдердің саны пайызбен көрсетілген . Барлығы 1200 гүл болса, бәйшешектер санын табыңыз.

- A) 480
- B) 300
- C) 120
- D) 60
- E) 240

11. Барлық бағандардағы және қатарлардағы сандардың қосындылары тең болса, $A+B+C$ неге тең?

A	B	C
6	5	9
D	9	4

- A) 15
- B) 18
- C) 20
- D) 25
- E) 27

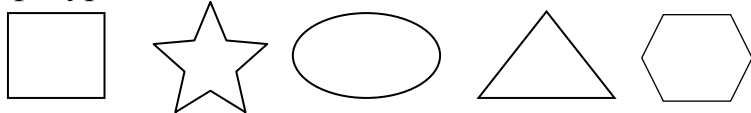
12. Мектеп қойылымы үшін жалға алынған орынды 8 оқушы бөліп төлеуге келісті. Біраздан кейін 4 оқушы оларға көмектесетінін айтып, қайта бөлулерін сұрады. Әр оқушының төлейтін сомасы 2\$ -дан аспады.

Жалға алынған орынға төленетін сома	50\$
-------------------------------------	------

- A) сол жақтағы өлшем мәні көп

- В) оң жақтағы өлшем мәні көп
 С) өлшемдер мәні тең
 Д) өлшемдерді өзара салыстыру мүмкін емес
 Е) сол жақтағы өлшем 55\$-ға тең

13. Координаталық жазықтықта берілген нүктелерді тізбектеп кесіндімен қосып $A(0;3)$, $B(0,5;2)$, $C(1;2)$, $D(0,5;1)$, $E(1;0)$, $F(0;1)$ шыққан фигураға ординаталар осіне қатысты симметриялы фигураны салғанда, төменгі қай фигура шығады:

- А) үшбұрыш
 В) жұлдыз
 С) алтыбұрыш
 Д) шаршы
 Е) сопақ

14. Үйге қыстық отынды Әнуар мен Бағлан 12 күнде, Бағлан мен Жандос 10 күнде, ал Әнуар мен Жандос 15 күнде дайындайды. Қыстық отынды Әнуар неше күнде дайындайды?

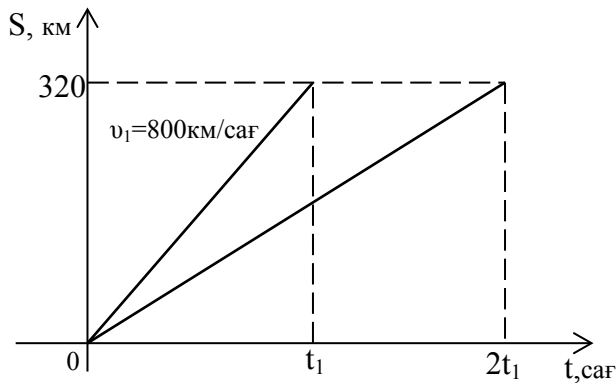
- А) 6 күнде
 В) 12 күнде
 С) 10 күнде
 Д) 10,5 күнде
 Е) 40 күнде

15. $x^2 - 12x + 35 = 0$ теңдеуін шешіп, салыстыруды орындаңыз:

$x_1; x_2$	12
------------	----

- А) $x_1 + x_2 > 12$
 В) $x_1 + x_2 = 12$
 С) $x_2 = 12$
 Д) $x_1 - x_2 = 12$
 Е) $x_1 = 12$

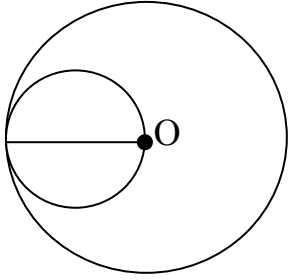
16. Суретте екі ұшақтың қозғалыс графигі кескінделген. Екі ұшақтың ұшуға жіберген жалпы уақытын табыңыз.

- А) 1 сағ
 В) 1 сағ 48 мин
 С) 1 сағ 24 мин
 Д) 1 сағ 36 мин
 Е) 1 сағ 12 мин

17. Суретте кіші шеңбер үлкен шеңбердің центрі арқылы өтеді және оны іштей

жанайды. Үлкен дөңгелектің қандай бөлігі кіші дөңгелектің сыртында жатыр?

- A) $\frac{3}{5}$
- B) $\frac{2}{3}$
- C) $\frac{3}{4}$
- D) $\frac{5}{6}$
- E) $\frac{4}{5}$

18. Матаны жуған кезде оның ұзындығы $\frac{1}{4}$ бөлігіне, ал ені $\frac{1}{8}$ бөлігіне

қысқарады. Жуғанға дейін матаның ені $\frac{8}{9}$ м болды. Егер жуып болғаннан

кейін матаның ауданы 63 м^2 болса, жуғанға дейінгі матаның ұзындығы неше метр болу керек?

- A) 184 м
- B) 108 м
- C) 215 м
- D) 115 м
- E) 123 м

19. Кітаптың беттерін нөмірлеу үшін 600 цифр пайдаланылды. Осы кітапта барлығы неше бет екенін анықта.

- A) 215
- B) 200
- C) 236
- D) 300
- E) 235

20. $-1 < z < 0$ берілген. Төмендегі сандарды салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз.

z^3	z^5
-------	-------

- A) сол жақтағы сан үлкен
- B) оң жақтағы сан үлкен
- C) екеуі тең
- D) қай санның үлкен екенін анықтау мүмкін емес
- E) оң жақтағы сан сол жақтағы саннан 2 есе көп

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Сөз қолдану мәдениеті

Сөз – көркем әдебиет тілінің көріктеу құралы, көркем суреттің бояуы. Сөздің ондағы нәрі, көріктеу қызметі қаламгерлердің соларды жұмсай білу шеберлігі деңгейінде танылады. Сондықтан көркем әдебиет тілінің бас арқауы – сөз. Көркем әдебиетте сөз шеберліктің, көркем суреттің бейнелеуші материалы болатындықтан, оны ақын, жазушы ұқыптылықпен қадағалап, талғап қолданады. Сол үшін олар бір жазғандарын қайта-қайта түзеп, көшіріп «азаптанады». Осы жай Сырбай Мәуленовтің мына өлеңінде жақсы айтылған:

Өшіремін, көшіремін,
Қайта қарап тесілемін.
Жыртып –жыртып лақтырамын,
Көрген күнім осы менің.
Әлсіздерге қанды жинап,
Құйған қуат емшілердей,
Сөз теремін жанды қинап,
Ойды қазып кеншілердей.

Тек осылай «...» терген сөздерде ғана керемет күш-қуат болады. Ал жүрдім-бардым ұйқастыра салған сөздерде ондай береке болмаса керек. Бұл айтқандарымыз көркем сөз шеберлеріне айтылатын тілек те, талап та.

Тілді жақсы біліп, көп жазатын кейбір жазушыларымыз қазақша жатық, көркем тілде жазу үстінде қазақ тілін байытамыз деп, көпшілікке түсініксіз жергілікті диалектизм, жасанды сөздерді қолдануға әуес, бұл да жазушының өзіндік ерекшеліктерінің бірі болса керек. Олар мақсатқа қаншалықты лайық, орынды-орынсыз екені – өз алдына мәселе. Қалай да солар жазушының сөз қолдану ерекшелігіне жатады.

Сөз – ой өрнегінің мағыналы бөлшектері. Сондықтан қарапайым ой қаңқасы да, айқын ойдың көріктеу бояуы да сөз дәлдігімен өлшенеді. Бұлдыр ойдың сөзі күңгірт, алыстағы сағым сияқты бұлыңғыр болады. Сөз дәлдігі – ой дәлдігі.

1. Не себепті ақындар бір жазғандарын қайта-қайта түзеп, көшіріп «азаптанады»?

- A) Көркем әдебиетте сөз шеберліктің, көркем суреттің бейнелеуші материалы.
- B) Жазған шығармасы ақынның деңгейін көрсетеді.
- C) Бұлдыр ойдың сөзі күңгірт.
- D) Ақындарға тән туа бітті қасиет.
- E) Олар мақсатқа қаншалықты лайық, орынды-орынсыз екені – өз алдына мәселе.

2. Тек осылай «...» терген сөздерде ғана керемет күш-қуат болады.

Көп нүктенің орнына Сырбай Мәуленовтің өлеңінен сөйлемнің мағынасына қарай сөз қойыңыз.

- A) Емшілердей
- B) Жыртып-жыртып
- C) Қайта қарап
- D) Өшіріп
- E) Жанды қинап

3. Мәтінде қай ақпарат берілген жоқ, анықтаңыз:

- A) Сөз – көркем әдебиет тілінің көріктеу құралы, көркем суреттің бояуы.

- B) Сөз – көркем әдебиет тілінің бас арқауы.
- C) Сөз – ой өрнегінің мағыналы бөлшектері.
- D) Сөз – көркем суреттің бейнелеуші материалы.
- E) Сөз – мағынасы бар заттар мен құбылыстардың атаулары.

4. Мәтіннің кілт сөздерін табыңыз:

- A) Сұрыптау, тіл, жүрдім-бардым.
- B) Сөз, көркем, әдебиет, ой
- C) Өшіремін, көшіремін, жанды қинап
- D) Тіл, жазу, өрнек
- E) Сондықтан, осы, олар

5. Мәтіндегі асты сызылған сөзді қай сөзбен алмастыра алмаймыз, белгілеңіз:

- A) Жеңіл-желпі
- B) Некен-саяқ
- C) Шала-пұла
- D) Үстіртін
- E) Немқұрайлы

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Тағылым отбасынан басталады

Жалпы, шаңырақ құру – күллі адамзаттық дәстүр екені түсінікті. Бірақ жер бетінде қанша халық болса, бұл дәстүрдің сипаттары да соншама сан алуан. Өйткені әр халық өзінің шаңырақ көтеру қуанышын өз тұрмыс-салттарына лайықтап, өздерінше қызықтауға тырысады. Осы үрдісті қазақ халқы да ғасырлар бойы өзгеге ұқсатпай, өздерінше дамытқаны анық. Олай болса, қазақтың шаңырақ көтеру сәтіндегі өзіндік ерекшеліктері бар.

Халқымыздың ежелгі дәстүрі бойынша, жаңадан көтерілер шаңырақтың мақсаты мен мәні ең әуелі тегіне орай үндестіріліп, ата-ананың ризашылықтарына негізделіп шешілетін. Мұнда негізгі қағида ретінде, тектілік пен адамгершілік парыздары бағдарға алынатын. Сондықтан бұл дәстүрді қазақ халқы сонау ерте ғасырлардан бері қарай жеті атаға дейін қыз алыспау салтымен орайластыра білгені белгілі.

«Өткенді білмей, келешекті білу мүмкін емес. Бұрынғының парқын білгендер, бүгінгінің нарқын ұғады», – деген болатын Ғабит Мүсірепов атамыз. Халқымызда бұрыннан бар, әдет-ғұрып, дәстүрге мүмкіндігінше қанық болғанымыз жөн.

Қазақ халқының салт-дәстүріндегі бір ғана бала тәрбиесіне байланысты кәде-жоралғы бойынша даналық кітабын жасаса, кейінгі ұрпаққа асыл қазына ретінде тарту етуге тұрарлықтай кітап шығар еді. Мәселен, өмірге ұрпақ жалғасы нәресте келгендегі ел қуанышының жарқын көрінісі – сүйінші, көрімдік сұрау, байғазы беру өте жарамды дәстүр емес пе? Сол перзентке арналған шілдехана, балаға ат қою, бесікке салу, бесік жыры, бесік тойы, нәрестені қырқынан шығару, тіл ашар, тұсау кесер, атқа мінгізу, сүндет тойы – осының барлығы халқымыздың тот баспайтын асыл қазынасы.

Ата-бабамыз ұрпақ тәрбиесіне аса зор мән береді. Өйткені, ұрпақ – болашақ. Оны әбден түсінген халық: «Балаңды беске дейін патшадай күт, он беске дейін қосшыңдай жұмса, он бестен кейін құрдасыңдай сыйла», – деп бүкіл тәрбиелік тағылымды үш-ақ сөзге сыйдырады. «Патшадай күт»

дегені – қамқоршы бол, өсір, мәпеле, жас шыбықтай баулы дегені, «қосшыңдай жұмса» дегені – жәрдемшің ет, жұмысқа сал, буынын бекіт, еріншектерден аулақтат дегені, ал «құрбыңдай сыйла» дегені – балаңа ес кірді, ақыл иесі болды, енді оның отау құруы жақын, оның да түбі өзіңдей ұрпақ қамқоршысы болатынын естен шығарма дегені. Ал осы ұлағатты сөзде ұрыс, ренжіт, қорқыт, еңсесін түсір деген бірде-бір сөз айтылмайды. Қазақтың ұрпақ өсіру пәлсапасы, міне, осындай қарапайымдылыққа құрылған.

Табиғатқа иелік етер күші болса да, адамды өзге тіршілікпен тең ұстаған да – қазақ. Бесіктегі қимасына «асқарым, асқағым» деп емес, жан-жануармен, жәндік атаулымен тағдырластығын мойындатып, «құлыным, ботам, қошақаным» деп еркелету де, шыбынға да қиянат болмасын деп, «шыбыным» деп айналу да алдымен қазаққа тән. Бүкіл болмысы, шыбын жаны перзенттің үстінде болған қазақтың баласын шамадан тыс тойындырып, ошақтың түбінде қорғаштағаны да ешбір тарихта жоқ. Жеті жасар айдарлысын жауға аттандырып, он бесіндегі ұлына ел басқартқан халық бұл!

6. Мәтін мазмұны бойынша дұрыс нұсқасын көрсетіңіз.

Барлық адамзатқа тән дәстүр – ... .

- A) тұсау кесу
- B) сүйінші сұрау
- C) шаңырақ құру
- D) баланы бесігіне салу
- E) байғазы беру

7. Сөйлемді жалғастырыңыз.

Әр халық шаңырақ құру салтын ... .

- A) жағдайына қарай лайықтайды
- B) даму жағдайымен байланыстырады
- C) әдет-ғұрпына қарай ыңғайлайды
- D) жалпыға ортақ салты бойынша қызықтайды
- E) қоғамның талабымен байланыстырады

8. Мәтін мазмұнына орай толық және нақты нұсқаны таңдаңыз.

Шаңырақ көтеру ... .

- A) ата-анасының жағдайына байланысты
- B) ата-анасының көңіл-күйіне негізделеді
- C) ата-ананың ризашылығына негізделеді
- D) тегіне, ата-анасының көңілдеріне байланысты
- E) туған-туыстарының талап-тілегіне байланысты

9. Мәтінге сәйкес нұсқаны табыңыз.

Белгілі жазушының айтқан сөздерінің мағынасы.

- A) Өткенді де, бүгінгіні де білу парызымыз.
- B) Өткенді білмегенмен келешекті білу керек.
- C) Бұрыңғыны білмесе де, бүгінгіні білу керек.
- D) Тарихты білмеген адам бүгінгіні дұрыс бағалай алмайды.
- E) Өткенді ғана білу керек.

10. Мәтінге сәйкес сөйлемді дұрыс аяқтаңыз.

Қазақтың шаңырақ құрудағы негізгі салты – ... .

- A) тектілік парыздарын сақтау
- B) жеті атаға дейін қыз алыспау

- C) адамгершілік парыздарын сақтау
- D) жеті атаға дейін ауылдас қыздарды алмау
- E) ұрпақ тәрбиесіне көңіл бөлу

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Дүниені көп кезген бір адамнан «Қандай қатты кейіс, не қатты қуаныш көрдіңіз?» – деп сұрағанда, ол айтыпты: «Африканың зор шөлінде бір керуенмен келе жатып, ауырып жүре алмай, бір судың басында қалып, аздан соң жазылып, керуендерге жеткенше азығым таусылып, аштан өлер болып, әлім кетіп, бір жерге отыра кеттім. Алдыма қарасам, бір кеседі қуырылған бидай тұр екен. Өмірімде осыдан қатты қуанғаным жоқ. Енді жейін деп ауызыма салсам, бәрі меруерт екен. Өмірімде содан қатты кейіген емеспін. Қайтерімді білмей, қасымдағы дөңкиген құмға қарасам, құмнан бір киімнің етегі шығып жатыр екен. Құмды ашсам, мендей бір сорлы өзін-өзі құмға көміп, өлерінде алдындағы тақырға таяғымен мынаны жазыпты: «Азықсыз аш адамға ат басындай алтыннан түк пайда жоқ, менің мына бір кесе меруертім мен белбеуімдегі жүз ділдәм мені бір шақырым жердегі мөлдір бұлақ, жемісті ағашқа жеткізе алмай, аштан өлдім, мені сол бұлақтың басына көміп, моланың басына не тас, не тақтайға: «Азықсыз аш адамға ат басындай алтынның пайдасы жоқ», – деп жазған адамға осы меруертім де, ділдаларым да адал болсын» – деп жазыпты. Бір шақырымда су бар екенін білгенде, жаным кіріп, етегімді беліме түріп, бар қуатымды жинап алып, жүгіріп келсем, мені тастап кеткен керуендер шөлден меспен су алып өтіп, сол бұлаққа тынығып жатыр екен. Керуенге келіп, тамақтанып, көлік һәм жұмысшы жалдап алып, әлгі өлікті бұлақ басына көміп, басына қойған тасқа: «Азықсыз аш адамға ат басындай алтыннан түк пайда жоқ», – деп жаздық. Жүз ділдәсін қызмет қылған адамдарға һәм көліктердің ақысына беріп, бір кесе меруертті керуендегілерге үлестірдім», – депті әлгі қария.

Мінекей, достар!

Бір тілім нан – ардақты жанның досы,

Ақша деген – мақтаншақ паңның досы.

11. Мәтіндегі кейіпкердің «әлі кетіп, бір жерге отыра кету» себебін түсіндіріңіз:

- A) Керуендерге жеткенше азығы таусылып, аштан өлердей болғандықтан
- B) Керуенмен еріп келе жатып, ауырып жүре алмағандықтан
- C) «Қандай қатты кейіс, не қатты қуаныш көрдіңіз?» деген сұраққа жауап беру үшін
- D) «Азықсыз аш адамға ат басындай алтынның пайдасы жоқ» екенінін түсінгендіктен
- E) Өзін-өзі құмға көмген адамның жазуын көргендіктен

12. Әлгі қария бір шақырым жерде судың бар екенін қайдан білгенін көрсетіңіз:

- A) Керуеннен бір кісі келіп, бір шақырым жерде су бар екенін хабарлады.
- B) Өзін-өзі құмға көмген кісінің өлер алдында тақырға жазған өсиетінен.
- C) Жақын жердегі құстардың ұшып жүргенін көріп өзі пайымдады.
- D) Керуендегі адамдардың дауысын шамамен бір шақырымдай жерден шығып жатыр еді.
- E) Сол мекенді жақсы білетін еді.

13. Адамға не себепті байлықтың пайдасы болмады?

- A) Көлік бола алмағандықтан
- B) Азық бола алмағандықтан
- C) Көлеңке бола алмағандықтан
- D) Киім бола алмағандықтан
- E) Білім бола алмағандықтан

14. Мәтінге сай мақалды табыңыз:

- A) Адам қайғысы – заман қайғысы
- B) Туған жердің тасы да таныс.
- C) Арпа, бидай ас екен,
Алтын, күміс тас екен.
- D) Нан – тамақтың атасы.
- E) Асыңа тойғызбасаң да, ақ ниетіңе тойғыз.

15. Берілген сөйлемдерді мәтіннің ой желісіне сәйкес орналастырыңыз:

- 1) Адамның жазған өсиетін оқиды.
- 2) Бір кесе меруертті бидай деп ойлап қалады.
- 3) Керуендерді тауып алады.
- 4) Адамның өсиетін орындайды.
- 5) Құмнан адамның етегін көреді.

- A) 3,5,4,1,2
- B) 3,4,1,2,5
- C) 2,5,1,3,4
- D) 2,1,3,4,5
- E) 2,1,5,3,4

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Мәңгілік өмір іздеген адам

Қорқыт ата туралы аңыз әңгімелер қазақ арасында ерте кезден-ақ кеңінен тараған. Аңыз бойынша, Қорқытты анасы құрсағында үш жыл бойы көтеріп жүріпті. Қорқыт туылар алдында қара дауыл соғып, ел жұртты қатты қорқыныш билейді. Сыр бойы мен Қаратау өңірінің аспаны да қараңғы тартып, қарауытып кетіпті.

Сондықтан бұл маңай «Қара аспан» аталыпты. Ашық күн тастай қараңғы күнге айналған қорқынышты күні туылғаны үшін баланың аты «Қорқыт» деп аталған екен. Қорқыт туылысымен жел тынып, бұлт ыдырап, күн шығып, тіршілік мамыра-жай күйге түседі. Қорқыт анасынан туылған бойда-ақ тілі шығып, сөйлеп кетіпті.

Қазақ арасында тараған аңыздардан Қорқытты бірде айтулы күй атасы ретінде көрсек, енді біразында ол өлім атаулыға қарсы шара іздеген қамқоршы ретінде көрінеді.

Адам өмірі, мінез-құлық, тағдыр жайында тұңғұйық, кемелді толғаулар қалдырған. Қорқыт адам тіршілігінің тым қысқалығына, шарқ ұрады, желмаясына мініп шартарапты кезеді. Бірақ қайда барса да алдынан аңырайған көр шығады. Жер қазғандардың бәрі оған: «Қазып жатқанымыз Қорқыттың көрі» – деп жауап қатады.

Осының бәріне қатты қапа болып, налыған Қорқыт жападан жалғыз күңіренеді. Су үстіне кілем жайып, өзі жасаған жер бетіндегі тұңғыш күй аспабы қобызбен күңірене сырлы күй шертіп, іштегі шерін тарқатады.

Қорқыт ата күн демей, түн демей «Өмір жырын толассыз шертеді». Ажал талай рет төніп келеді, бірақ бебеу қаққан қобыз күйі оған

Қорқытты алдыртпайды. Ұйқысыз өткен талай күн, талай түндерден қалжыраған Қорқыт ата бір сәт қалғып кеткенде, ажал «Қайрақ жылан» дейтін ұлы жыланның бейнесінде келіп Қорқытты шағып өлтіреді.

16. Жаңа туған сәбиге неге «Қорқыт» деген есім берілді?
- A) түрі қорқынышты, сүйкімсіз болды
  - B) әкесіне ұқсатып қойды
  - C) бала туыларда ашық аспанды қараңғылық торлап, қорқынышты күні туылды
  - D) балаға көз тимесін деп қойды
  - E) анасы солай қойды
17. Қорқыт келешек ұрпақ үшін қандай жыр толғаулар қалдырды?
- A) адам өмірі, мінез-құлық, тағдыр туарлы
  - B) ерлік, батырлық туралы
  - C) егемендік туралы
  - D) махаббат туралы
  - E) балалық шақ туралы
18. Мәтіндегі негізгі түйіндіой:
- A) Қорқыттың мейірімділігі кеңінен айтылуы
  - B) Қорқыттың шыншылдығы
  - C) Қорқыттың көрегендігі
  - D) Қорқыттың күй шертуі арқылы дәстүрді жаңғыртуы
  - E) Қорқытты ажал жеңіп, өмірде ештеңенің мәңгілік емес екендігі
19. Қорқыттың іс-әрекетіне қатысты нұсқа:
- A) Ажал айтып келмейді
  - B) Өлімнен ұят күшті
  - C) Батыр бір рет өледі, қорқақ мың рет өледі
  - D) Өлі риза болмай, тірі байымайды
  - E) Батырды намыс өлтіреді, қоянды қамыс өлтіреді
20. Қорқыт неліктен күні-түні суда қобызбен күй шертіп отырды?
- A) бөтен ел адамдары көрсін деп
  - B) күй шерткенді жақсы көрді
  - C) балаларына арнап шертті
  - D) ажалды жеңемін деп
  - E) ауылдан қуылған соң, суда отырып күй шертті

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

1. Қазақстан жерінде кездесетін неолит тұрақтарының ең көнесі:
- A) б.з.д. 12 мың жылдыққа тән
  - B) б.з.д. 10 мың жылдыққа тән
  - C) б.з.д. 3 мың жылдыққа тән
  - D) б.з.д. 5 мың жылдыққа тән
  - E) б.з.д. 7 мың жылдыққа тән
2. Қабірхана ішінен бұғының суреттері салынған тақтайлар табылған сақ обасы:
- A) Бесоба
  - B) Бесшатыр
  - C) Есік
  - D) Берел
  - E) Шілікті

3. Оғыз мемлекетінде жабғудың “инал” атты мұрагерін тәрбиелеуші:
- A) Сьюбашы
  - B) Атабектер
  - C) Ябғу
  - D) Шад
  - E) Селифтер
4. «Отыз ұланның адал достары! Мешін жылы, елде, жиырмада (еді)» - деген жолдар кездеседі:
- A) «Күлтегін» жазуында
  - B) «Тоныкөк» жазуында
  - C) «Талас» жазуында
  - D) Тамғалыда
  - E) Таңбалы Нұрада
5. Сырым Датұлы көтерілісінің нәтижесі:
- A) Орыс-казак әскерінің қысымы жойылды
  - B) Ру аралық қайшылықтар ұмытылды
  - C) Патша өкіметінің отарлау саясаты әлсіреді
  - D) Қазақтарға Жайықтың оң жағынан өтуге рұқсат етілді
  - E) Кіші жүздер 1797 жылы хандық билік жойылды
6. Құлап қалған Арыстан баб күмбезін XIV ғасырда қайта салғызған:
- A) Жошы хан
  - B) Жәңгір хан
  - C) Әбілхайыр хан
  - D) Әмір Темір
  - E) Жәнібек хан
7. Әбілқайыр тұсындағы Жәнібек пен Керей сұлтандардың иеліктері:
- A) Балқаштан Алтайға дейін
  - B) Балқаш өңірі
  - C) Тобылдан Ертіске дейінгі жерлер
  - D) Мауараннахр
  - E) Сыр өңірі мен Қаратау аймақтары
8. 1603 жылы бірінші қазақ-бұхар шайқасы болған жер:
- A) Аспара
  - B) Айғыржар
  - C) Ташкент
  - D) Жаркент
  - E) Самарқан
9. Салқам Жәңгірдің билік құрған жылдары:
- A) 1520-1638 жж.
  - B) 1710-1755 жж.
  - C) 1628-1660 жж.
  - D) 1660-1710 жж.
  - E) 1628-1652 жж.
10. XVIII ғ. II ж. қазақ – орыс саудасының белгілі орталықтары:
- A) Орынбор, Жәміш, Тобыл
  - B) Семей, Өскемен, Бұқтырма
  - C) Семей, Петропавл, Ақсу
  - D) Ташкент, Бұхар, Самарқан
  - E) Петропавл, Орынбор, Құлжа

11. 1858 жылы Қоқан билігіне қарсы болған көтерілістің нәтижесі:

- A) Салық мөлшері азайды
- B) Қазақтарға еркін көшіп-қонуға еркіндік берілді
- C) Сауда өркендеді
- D) Көтеріліс Қоқандықтардың билігін құлатуға алғышарт жасады
- E) Көтерілісшілерге кешірім жасалынды

12. 1812 жылы соғысқа қатысқан «шоқынған» қазақ:

- A) Еріш Азаматұлы
- B) Яков Беляков
- C) Аман Беляев
- D) А. Уахитұлы
- E) М.Шорманұлы

13. 1860 жылы полковник Циммерман бастаған орыс әскерлері басып алған бекіністер:

- A) Ақмешіт, Қазалы
- B) Тоқмақ, Пішпек
- C) Қапал, Верный
- D) Қоқан, Бұхара
- E) Шымкент, Түркістан

14. Бөкей Ордасында хандық билік сақталған мерзім:

- A) 1822 жылға дейін
- B) 1824 жылға дейін
- C) 1840 жылға дейін
- D) 1815 жылға дейін
- E) 1845 жылға дейін

15. «Былқылдақ» күйінің авторы:

- A) Дәулеткерей Шығайұлы
- B) Тәттімбет Қазанғапұлы
- C) Мағауия Хамзин
- D) Ықылас Дүкенұлы
- E) Құрманғазы Сағырбайұлы

16. Жетісуда Кеңес өкіметі үшін күресте үлкен рөл атқарған оқиға:

- A) Боровск селосының қорғанысы.
- B) Мариинск селосының қорғанысы.
- C) Черкасск қорғанысы.
- D) Верныйдағы бүлік.
- E) Крестьяндар көтерілісі.

17. *«Қазақ-қырғыз осы көтерілісте көп адамын өлтіріп, шаруасын күйзелтсе де, келешекке қандай ел екенін білдірді»* деп жазған:

- A) М.Дулатов
- B) А.Байтұрсынов
- C) С.Сейфуллин
- D) Ә.Бөкейханов
- E) М.Жұмабаев

18. 1918 жылы сәуірде Түркістан өлкесі Кеңестерінің V съезі шешімімен құрылды:

- A) Жұмысшы шаруа кеңестері
- B) Түркістан Автономиясы
- C) Қырғыз АКСР-і

D) Уақытша кеңестер

E) Түркістан АКСР-і

19. Қоныс аударушы корейлерден тұратын 57 ұжымшар құрылған облыстар:

A) Павлодар, Петропавл

B) Семей, Өскемен

C) Шымкент, Жамбыл

D) Қызылорда, Алматы

E) Көкшетау, Қостанай

20. Москва шайқасындағы ерлігі үшін Кеңес Одағының батыры атағын алған ротаның саяси жетекшісі:

A) Б.Бұлқышев.

B) М.Ғабдуллин.

C) Қ.Аманжолов.

D) С.Бәйішев.

E) К.Ақышев.

МАТЕМАТИКА

1. Өрнекті ықшамдаңыз: $\left(\frac{3}{2x - y} - \frac{2}{2x + y} - \frac{1}{2x - 5y} \right) : \frac{y^2}{4x^2 - y^2}$

A) $\frac{24}{5y - 2x}$

B) $\frac{24y^2}{5x - 2y}$

C) $\frac{12}{5y - x}$

D) 1

E) $-\frac{24}{5y - 2x}$

2. Тендеуді шешіңіз: $|x| + |x - 1| = 1$

A) [0; 1].

B) (0; 1).

C) [1; +∞).

D) [0; 1).

E) (-∞; 0].

3. 10%-тік 2 литр сірке қышқылына 8 л таза су қосылды. Пайда болған ерітіндідегі сірке қышқылының проценттік мөлшерін табыңыз:

A) 3%

B) 1,5%

C) 5%

D) 2%

E) 2,5%

4. Тендеуді шешіңіз: $7^{x-1} - 6^{2-2x} = 0$.

A) -2.

B) 1.

C) 3.

D) -1.

E) 2.

5. Теңдеуді шешіңіз: $\frac{\log_5(5-4x+x^2)}{\log_5 x} = 2$.

- A) 5.
- B) 1,25.
- C) 0,5.
- D) 1,5.
- E) 2.

6. Теңсіздіктер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} 2 - \frac{5+x}{7} < 1 - \frac{9-x}{14} \\ 12 - \frac{1}{3} \left(47 - \frac{60}{x} \right) < 3 \end{cases}$$

- A) $x > 1,3$.
- B) $x > 1$.
- C) $x > 1,2$.
- D) $x > \frac{13}{3}$.
- E) $x > 5$.

7. Теңсіздікті шешіңіз: $2 \log_5 x - \log_x 125 > 1$

- A) $\left(0; \frac{1}{5} \right) \cup \left(1; 5\sqrt{5} \right)$
- B) $\left(0; \frac{1}{5} \right) \cup \left(5; 5\sqrt{5} \right)$
- C) $\left(\frac{1}{5}; 1 \right) \cup \left(5\sqrt{5}; +\infty \right)$
- D) $\left(5\sqrt{5}; +\infty \right)$
- E) $\left(0; \frac{1}{5\sqrt{5}} \right) \cup \left(5; +\infty \right)$

8. Егер $\sqrt{37+2x^2} - \sqrt{5+2x^2} = 2$ болса, онда $\sqrt{37+2x^2} + \sqrt{5+2x^2}$ табыңыз.

- A) 21.
- B) 16.
- C) $\frac{1}{21}$.
- D) 1.
- E) $\frac{1}{16}$.

9. Егер $\sin \alpha = -\frac{5}{13}$; $\frac{3\pi}{2} < \alpha < 2\pi$ тең болса, $\operatorname{tg} \alpha$ мәні

- A) $\frac{5}{13}$
- B) 12
- C) $-\frac{5}{13}$

D) $-\frac{5}{12}$

E) $\frac{5}{12}$

10. $\sin x + \sqrt{3} \cos x = 1$ теңдеуінің $[270^\circ; 450^\circ]$ кесіндісіне тиісті түбірлерінің қосындысын табыңыз.

A) 680° .

B) 700° .

C) 780° .

D) 650° .

E) 720° .

11. $8 \sin\left(\frac{\pi}{3} - 3x\right) \cdot \cos\left(\frac{\pi}{3} - 3x\right) < -2\sqrt{3}$ теңсіздігінің шешімі:

A) $\frac{\pi}{9} + \frac{\pi}{3}n < x < \frac{\pi}{6} + \frac{\pi}{3}n, n \in Z$

B) $\frac{\pi}{9} + \frac{\pi}{3}n < x < \frac{\pi}{9} + \frac{\pi}{3}n, n \in Z$

C) $\frac{\pi}{6} + \frac{\pi}{3}n < x < \frac{2\pi}{9} + \frac{\pi}{3}n, n \in Z$

D) $\frac{\pi}{3}n < x < \frac{\pi}{18} + \frac{\pi}{3}n, n \in Z$

E) $\frac{\pi}{18} + \frac{\pi}{3}n < x < \frac{\pi}{3} + \frac{\pi}{3}n, n \in Z$

12. $\begin{cases} b_1 + b_4 = \frac{7}{16} \\ b_1 - b_2 + b_3 = \frac{7}{8} \end{cases}$ болса, геометриялық прогрессия еселігін табыңыз:

A) $-0,5$

B) $-0,4$

C) $0,2$

D) $0,125$

E) $0,25$

13. $3x - xy = 15$ теңдеуінің графигі ординатасы 2-ге тең болатын нүктеден өтеді. Осы нүктенің абсциссасының мәнін табыңыз.

A) 15

B) 13

C) 14

D) 10

E) 12

14. $f(x) = \cos(x + 3)$ функциясының графигіне $x = -3$ нүктесінде жүргізілген жанаманың көлбеулік бұрышының тангенсін табыңыз.

A) 0.

B) 1.

C) $-\frac{1}{2}$.

D) -1.

Е) $\frac{1}{2}$.

15. $f(x) = \sin \frac{x}{3} \cos x$ функциясы үшін алғашқы функциясының жалпы түрін табыңыз.

A) $-\frac{3}{8} \cos \frac{4}{3}x + \frac{3}{4} \cos \frac{2}{3}x + C$

B) $-\frac{3}{8} \cos \frac{4}{3}x - \frac{3}{4} \cos \frac{2}{3}x + C$

C) $\frac{3}{8} \cos \frac{4}{3}x - \frac{3}{4} \cos \frac{2}{3}x + C$

D) $-3 \cos \frac{4}{3}x + 3 \cos \frac{2}{3}x + C$

E) $-3 \cos \frac{1}{3}x + 3 \cos 2x + C$

16. $100^{\lg(4x+20)} = 10000$ теңдеуін шешіп, $x^2 - x$ табыңыз, мұндағы x -теңдеудің түбірі.

A) 380.

B) 342.

C) 462.

D) 306.

E) 420.

17. Теңсіздікті шешіңіз: $\frac{0,2}{x - x^2 - 10} > 0$.

A) (4; 2).

B) (1; 4).

C) Жауабы жоқ.

D) (-8; -4).

E) (3; 5).

18. Тік бұрышты үшбұрыштың тік бұрышының биссектрисасы гипотенузаны 1:3 қатынаста бөледі. Гипотенузаны биіктік қандай қатынаста бөледі?

A) 5:1.

B) 9:1.

C) 7:2.

D) 6:1.

E) 4:1.

19. Тік параллелепипедтің өлшемдері жай сандар. Оның көлемі 66 см^3 . Қырларының ұзындықтарын анықтаңыз.

A) 3 см; 22 см; 1 см

B) 2 см; 33 см; 1 см

C) 11 см; 6 см; 1 см

D) 1 см; 66 см; 1 см

E) 2 см; 3 см; 11 см

20. $x + 7y - 4 = 0$ түзуінің бойынан (2; -5) және (-1; 2) нүктелерінен бірдей қашықтықта болатын нүктені табыңыз:

A) (4; 0)

- B) (3; 1)
- C) (-3; 1)
- D) (0; -3)
- E) (-4; 1)

21. $\left(\frac{2}{3}\right)^{-1} + \left(6 - 4 \cdot \left(\frac{5}{16}\right)^0\right)^{-2} - \frac{3}{4}$ өрнегінің мәні:

- A) 3-ке тең
- B) жұп санға тең
- C) 1-ге тең
- D) оң санға тең
- E) теріс санға тең
- F) $\frac{3}{4}$ -ке тең
- G) 2-ге тең
- H) тақ санға тең

22. Теңдеудің түбірін табыңыз $\frac{x-1}{2} + \frac{x-2}{3} + \frac{x-3}{4} + \frac{x-5}{6} = 6$. x қандай сан

екенін анықтаңыз.

- A) оң рационал сан
- B) иррационал сан
- C) жай сан
- D) теріс рационал сан
- E) натурал сан
- F) құрама сан
- G) онға қалдықсыз бөлінетін сан
- H) жұп сан

23. Шебер жұмысты 18 күнде бітіреді, ал шәкірті сол жұмысты 36 күнде бітіре алса, онда:

- A) Екеуі бірлесіп жұмыстың жартысын 7 күнде бітіреді
- B) Екеуі бірлесіп, осы жұмысты 10 күнде бітіре алады
- C) Екеуі бірлесіп жұмыстың жартысын 8 күнде бітіреді
- D) Екеуі бірлесіп, осы жұмысты 12 күнде бітіре алады
- E) Екеуі бірлесіп жұмыстың жартысын 5 күнде бітіреді
- F) Екеуі бірлесіп жұмыстың жартысын 6 күнде бітіреді
- G) Екеуі бірлесіп, осы жұмысты 14 күнде бітіре алады
- H) Екеуі бірлесіп, осы жұмысты 16 күнде бітіре алады

24. Егер $4^x + 4^{-x} = 7$ болса, онда:

- A) $16^x + 16^{-x} = 37$
- B) $16^x + 16^{-x} = 47$
- C) $16^x + 16^{-x} = 17$
- D) $2^x + 2^{-x} = 3$
- E) $2^x + 2^{-x} = 13$
- F) $16^x + 16^{-x} = 27$
- G) $2^x + 2^{-x} = 33$
- H) $2^x + 2^{-x} = 31$

25. $\sqrt{x-2} = \log_5 25$ теңдеуінің түбірі келесі теңдеудің түбірімен беттеседі:

- A) $\sqrt{2-3x} = \log_4 48$

B) $\sqrt{2-3x} = \log_4 49$

C) $\sqrt{3x+7} = \log_2 32$

D) $\sqrt{3x+9} = \log_2 64$

E) $\sqrt{x+3} = \log_3 27$

F) $\sqrt{x-2} = \log_5 125$

G) $\sqrt{2x-3} = \log_2 8$

H) $\sqrt{3x-4} = \log_2 16$

26. $\frac{y-1}{8} - \frac{6y+1}{4} < 1$ теңсіздігі үшін орындалатын дұрыс тұжырым:

A) $y \in [1; +\infty)$

B) $y \in (-\infty; -1)$

C) Теңсіздіктің ең кіші бүтін шешімі $y = 0$

D) $y \in [-1; +\infty)$

E) $y \in (1; +\infty)$

F) Теңсіздіктің ең кіші бүтін шешімі $y = 1$

G) Теңсіздіктің ең кіші бүтін шешімі $y = -1$

H) $y \in (-1; +\infty)$

27. Шешімі $(-1; 0)$ болатын теңсіздіктерді көрсетіңіз:

A) $x^2 + 2x < 0$

B) $\log_2(x+1) < 0$

C) $\log_8(x+1) > 0$

D) $x^2 + x < 0$

E) $\log_{\frac{1}{3}}(x+1) < 0$

F) $x^2 + 2x > 0$

G) $\log_{\frac{1}{3}}(x+1) > 0$

H) $x^2 + x > 0$

28. $\frac{2\cos^2 \alpha}{1+\sin \alpha} + 2\cos\left(\frac{3\pi}{2} + \alpha\right)$ өрнегінің мәні:

A) Анықтау мүмкін емес

B) 2-ге тең

C) Натурал сан

D) Иррационал сан

E) Жұп сан

F) -2-ге тең

G) Тақ сан

H) Теріс сан

29. Келесі теңдеу $\sin^2 x + \sin^2 2x = 1$ теңдеуінің шешіміне кіреді:

A) $\cos x = 0$

B) $\sin x = 0$

C) $\sin x = 1$

D) $\sin x = -\frac{\sqrt{2}}{2}$

E) $\sin x = \frac{1}{2}$

F) $\sin x = -\frac{1}{2}$

G) $\sin x = \frac{\sqrt{2}}{2}$

H) $\cos x = 1$

30. $2 \cos x < -\sqrt{2}$ теңсіздігінің шешімінде жатқан интервал:

A) $\left(\frac{3\pi}{4}; \frac{\pi}{2}\right)$

B) $\left(-\frac{3\pi}{4}; \frac{3\pi}{4}\right)$

C) $\left(-\frac{3\pi}{4}; \frac{\pi}{2}\right)$

D) $\left(\frac{3\pi}{4}; \frac{5\pi}{4}\right)$

E) $\left(\frac{\pi}{2}; \frac{3\pi}{4}\right)$

F) $\left(\frac{5\pi}{6}; \frac{7\pi}{6}\right)$

G) $\left(\frac{\pi}{2}; \frac{5\pi}{4}\right)$

H) $\left(-\frac{5\pi}{4}; -\frac{3\pi}{4}\right)$

ФИЗИКА

1. 19,3 м биіктіктен еркін құлаған денежолдың $\frac{3}{4}$ бөлігін өтетін уақыт

($g = 10 \text{ м/с}^2$):

A) $\approx 2,7 \text{ с}$

B) $\approx 1,4 \text{ с}$

C) $\approx 1,7 \text{ с}$

D) $\approx 5 \text{ с}$

E) $\approx 10 \text{ с}$

2. $T = 5 \cdot 10^3 \text{ Н}$ керілуге шыдайтын арқан үзіліп кетпес үшін ол арқылы массасы 400 кг жүкті көтеруге болатын ең үлкен үдеу ($g = 10 \text{ м/с}^2$).

A) $2,5 \text{ м/с}^2$

B) 5 м/с^2

C) $12,5 \text{ м/с}^2$

D) $22,5 \text{ м/с}^2$

E) 10 м/с^2

3. 25 м биіктіктен 20 м/с бастапқы жылдамдықпен жоғары лақтырылған

дененің толық энергиясының 30% - ы ауаның кедергі күшін жеңуге жұмсалса, дененің жерге соғылар мезеттегі жылдамдығы ($g = 10 \text{ м/с}^2$)

- A) $\approx 20 \text{ м/с}$
- B) $\approx 40 \text{ м/с}$
- C) $\approx 30 \text{ м/с}$
- D) $\approx 25 \text{ м/с}$
- E) $\approx 35 \text{ м/с}$

4. Массалары m бірдей екі шар модульдері тең жылдамдықпен карама-қарсы қозғалған. Соқтығысқаннан кейін екі шар да тоқтаған. Соқтығысу нәтижесінде екі шардың импульстерінің қосындысы

- A) $m \cdot \vec{g}$.
- B) $2m \vec{g}$.
- C) $-2m \vec{g}$.
- D) 0.
- E) $-m \vec{g}$.

5. Температурасы $50 \text{ }^\circ\text{C}$, массасы $0,6 \text{ кг}$ суы бар ыдысқа $-10 \text{ }^\circ\text{C}$ температурадағы мұз салынды. Мұз түгел ерігенде ыдыста орнаған температура 0°C болды. Мұздың массасы

($c_{\text{су}} = 4,2 \text{ кДж/кг} \cdot \text{K}$; $c_{\text{мұз}} = 2,1 \text{ кДж/кг} \cdot \text{K}$; $\lambda = 340 \text{ кДж/кг}$)

- A) $\approx 5,5 \text{ кг}$.
- B) $\approx 7,5 \text{ кг}$.
- C) $\approx 3,5 \text{ кг}$.
- D) $\approx 0,35 \text{ кг}$.
- E) $\approx 0,95 \text{ кг}$.

6. Жұмыстық дене қыздырғыштан алған әрбір килоджоуль энергияның арқасында 300 Дж жұмыс атқарады. Суытқыштың температурасы 290 К . Жылу машинасының ПӘК-і және қыздырғыштың температурасы

- A) 0,3; 823 K
- B) 0,03; 414 K
- C) 0,3; 414 K
- D) 0,03; 207 K
- E) 0,3; 207 K

7. "OX" осімен қозғалатын дене координатасының өзгерісі мынадай өрнекпен берілген: $x = 20 + 5t - 10t^2$ (СИ). Осы дененің $t = 1 \text{ с}$ уақыт мезетіндегі a_x үдеуі

- A) 5 м/с^2 .
- B) 20 м/с^2 .
- C) -10 м/с^2 .
- D) -20 м/с^2 .
- E) 10 м/с^2 .

8. Қатаңдығы 980 Н/м серіппеге ілінген жүк 4 с ішінде 10 тербеліс жасайды. Тепе теңдік қалпынан ең үлкен ығысуы $0,05 \text{ м}$ болғандағы тербелістің толық энергиясы және жүктің массасы

- A) $\approx 1,2 \text{ Дж}$, $\approx 4 \text{ кг}$.
- B) $\approx 5 \text{ Дж}$, $\approx 1 \text{ кг}$.
- C) $\approx 2,2 \text{ Дж}$, $\approx 2 \text{ кг}$.
- D) $\approx 1,2 \text{ Дж}$, $\approx 3,2 \text{ кг}$.

Е) ≈ 3 Дж, $\approx 0,5$ кг.

9. 20 нКл заряд потенциалы 700 В нүктеден потенциалы 200 В нүктеге орын ауыстырғандағы өрістің жұмысы

- А) 700 мДж.
- В) 20 мкДж.
- С) 10 мкДж.
- Д) 60 мкДж.
- Е) 40 мкДж.

10. Вольтметр стрелкасының шкала соңына дейінгі ауытқуы 15 В кернеуге жеткенде, ол арқылы өтетін, токтың мәні 7,5 мА болады. Вольтметр 5 В кернеуді көрсеткенде токтың мәні және вольтметрдің кедергісі

- А) 2,5 мА, 2 кОм
- В) 2 А, 20 Ом
- С) 2,5 мА, 20 Ом
- Д) 10 мА, 2 кОм
- Е) 2 мА, 2,5 кОм

11. Индукциясы 0,4 Тл магнит өрісінде индукция сызықтарына бұрыш жасай $2 \cdot 10^4$ км/с жылдамдықпен қозғалып келе жатқан протонға әсер ететін Лоренц күші 1,28 пН болса, протон жылдамдығы мен индукция векторы арасындағы бұрыш ($q_p = 1,6 \cdot 10^{-19}$ Кл)

- А) 90°
- В) 60°
- С) 45°
- Д) 180°
- Е) 30°

12. Егер математикалық маятниктің гармониялық тербелісінің амплитудасы А, максимал жылдамдығы ϑ болса, маятниктің ұзындығы

- А) $\frac{2gA^2}{\vartheta^2}$.
- В) $\frac{gA^2}{\vartheta^2}$.
- С) $\frac{2\vartheta}{gA^2}$.
- Д) $\frac{gA^2}{2\vartheta^2}$.
- Е) $\frac{\vartheta^2}{2gA^2}$.

13. Тербелмелі контурдағы конденсатордың сыйымдылығын 1,5 есе, ал катушканың индуктивтігін 6 есе арттырсақ, онда еркін электромагниттік тербелістердің жиілігі

- А) 9 есе кемиді.
- В) 3 есе кемиді.
- С) өзгермейді.
- Д) 3 есе артады.
- Е) 9 есе артады.

14. Ұзындығының 1 мм-не 50 штрихтен келетін дифракциялық тордың бетіне түсетін толқын ұзындығы 400 нм жарықтың екінші реттік максимумы көрінетін бұрышы
- A) $\arcsin 0,02$.
  - B) $\arcsin 0,008$.
  - C) $\arcsin 0,04$.
  - D) $\arcsin 0,004$.
  - E) $\arcsin 0,002$.
15. Үздіксіз режимде жұмыс істейтін гелий-неон газ лазеры қуатын 40 мВт-қа жеткізіп, толқын ұзындығы 630 нм монохроматты жарық сәулесін береді. Лазер 1 с ішінде шығаратын фотон саны ($h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ Дж·с; $c = 3 \cdot 10^8$ м/с)
- A) $130 \cdot 10^{18}$
  - B) $13 \cdot 10^{17}$
  - C) $1,3 \cdot 10^{16}$
  - D) $1,3 \cdot 10^{19}$
  - E) $1,3 \cdot 10^{17}$
16. Энергиясы тыныштық күйден 3,3 В потенциалдар айырмасы арқылы үдетілген электронның кинетикалық энергиясына тең болатын фотонның толқын ұзындығы ($h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ Дж · с; $e = 1,6 \cdot 10^{-19}$ Кл; $c = 3 \cdot 10^8$ м/с)
- A) 0,12 мкм.
  - B) 0,675 мкм.
  - C) 0,512 мкм.
  - D) 0,43 мкм.
  - E) 0,377 мкм.
17. Радиусы 20 см зарядталған металл сфераның бетіндегі электр өрісінің потенциалы 4 В. Сфераның центрінен 10 см қашықтықта электр өрісінің потенциалы
- A) 8 В.
  - B) 0 В.
  - C) 2 В.
  - D) 4 В.
  - E) 1 В.
18. Катушкада 50 А/с токтың өзгеру жылдамдығы, онда 25 В ЭҚК-ін тудырады. Катушканың индуктивтілігі
- A) 0,5 Гн.
  - B) 75 Гн.
  - C) 2 Гн.
  - D) 7,5 мГн.
  - E) 2 мГн.
19. Электромагниттік толқынның вакуумдегі ұзындығы 60 м, ал біртекті ортада 40 м. Электромагниттік толқынның біртекті ортада тарайтын жылдамдығы ($c = 3 \cdot 10^8$ м/с)
- A) $1,5 \cdot 10^8$ м/с.
  - B) $2 \cdot 10^9$ м/с.
  - C) $2 \cdot 10^8$ м/с.
  - D) $2,4 \cdot 10^9$ м/с.
  - E) $1,5 \cdot 10^7$ м/с.

20. Егер гелий ${}^4_2\text{He}$ изотопының ядросы үшін байланыс энергиясы 28,3 МэВ,

гелийдің ${}^3_2\text{He}$ изотопының ядросы үшін 7,7 МэВ, тритий ядросы үшін

8,5 МэВ, дейтерий ядросы үшін 2,2 МэВ болса, мынадай реакция

${}^3_2\text{He} + {}^3_1\text{H} \rightarrow {}^4_2\text{He} + {}^2_1\text{H}$ кезіндегі бөлініп шығатын энергияны анықтаңыз

A) 46,7 МэВ.

B) 26,9 МэВ.

C) 14,3 МэВ.

D) 25,3 МэВ.

E) 31,3 МэВ.

21. Төмендегілердің қайсысы жылу берілудегі аралық денеге мысал бола алады:

A) Пештің үстіндегі қайнап жатқан суы бар шәйнек

B) Өзен жағасында отырған бала

C) Су толтырылған шелек

D) Жанып жатқан от

E) Ішінде ыстық суы бар батарея

F) Соққы алған доп

G) Балғамен қайта-қайта соғылған шеге

H) Ыстық шайға салынған қасық

22. Ішкі энергияның дененің қызған бөлігінен салқын бөлігіне тікелей немесе аралық денелер арқылы берілу құбылысы:

A) Броундық қозғалыс

B) Конвекция

C) Сәулелену

D) Электролиз

E) Жылуөткізгіштік

F) Деформация

G) Диффузия

H) Жылулық қозғалыс

23. Броундық қозғалыстың себебі неде?

A) Броундық бөлшектер мен орта молекулаларының соқтығыспауы

B) Бір заттың молекулалары екінші бір заттың молекулалары арасына өтіп араласу құбылысы

C) Денелердің немесе дене бөлшектерінің өзара әрекеті

D) Дене температурасы артқан сайын оның ішкі энергиясының да артуы

E) Броундық бөлшектер мен орта молекулаларының соқтығысуы кезінде олардың бір-бірімен теңгермеуі

F) Бөлшектер бір-бірімен соқтығысқанда бірігуі

G) Броундық бөлшектер мен орта молекулаларының соқтығысуы кезінде олардың бір-бірімен теңгеруі.

H) Денелерді құрайтын бөлшектердің реттіз қозғалысы

24. Дене бастапқы жылдамдықсыз 6 с бойы еркін түседі. Осы уақыттың ішінде бірінші және соңғы жүрген жолы ($g = 10 \text{ м/с}^2$)

A) 80 м

B) 50 м

C) 10 м

D) 5 м

- E) 20 м
- F) 15 м
- G) 40 м
- H) 55 м

25. Плутоң мен Күннің арақашықтығы Күн мен Жердің арақашықтығына қарағанда 40 есе үлкен болса, Плутоң мен Күннің арасындағы тартылыс күші Жер мен Күннің арасындағы тартылыс күшінен (Плутоң мен Жердің массасын жуықтап бірдей деп есептеңіз):

- A) 800 есе кем
- B) 800 есе артық
- C) 1030 есе артық
- D) 1600 есе кем
- E) 1600 есе артық
- F) 2020 есе кем
- G) 2020 есе артық
- H) 1030 есе кем

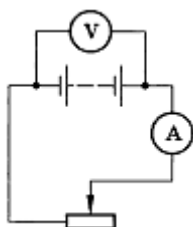
26. Адам жерде жатқан ұзындығы 2 м және массасы 100 кг біліктің бір жақ ұшынан ұстап 1 м биіктікке көтерді. Ол қандай жұмыс атқарды?

- A) 100 Дж
- B) 50 Дж
- C) 500 Дж
- D) 10 Дж
- E) 200 Дж
- F) 20 Дж
- G) 1 Дж
- H) 5 Дж

27. $v = 10$ м/с жылдамдықпен ұшып келе жатқан граната екі бөлікке бөлінді. Массасы барлық гранатаның 0,6 массасын құрайтын үлкен бөлігі сол бағытта, бірақ $v_1 = 25$ м/с үдетілген жылдамдықпен қозғалады. Кіші бөліктің жылдамдығы қандай?

- A) $v_2 = -125$ м/с
- B) $v_2 = -6,5$ м/с
- C) $v_2 = 12,5$ м/с
- D) $v_2 = 6,5$ м/с
- E) $v_2 = -25$ м/с
- F) $v_2 = 25$ м/с
- G) $v_2 = 125$ м/с
- H) $v_2 = -12,5$ м/с

28. Ток көзінің ЭҚК-і мен ішкі кедергісін анықтау үшін, суреттегі сызба бойынша тізбек жинаған. Реостаттың кейбір тайғақ жалғануында амперметр 0,5 А, ал вольтметр 4 В көрсетіп тұр. Жалғануды сол жаққа қарай кішкене ауыстырған кезде амперметр көрсетуі 0,9 А, вольтметрдің көрсетуі 3,6 В болды. Ток көзінің ЭҚК-і мен ішкі кедергісін анықтаңыз:

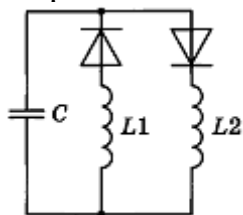
- A) 3 Ом

- B) 3,6 В
- C) 4 Ом
- D) 2 Ом
- E) 1 Ом
- F) 2,5 В
- G) 5,5 В
- H) 4,5 В

29. Қатаңдығы 0,4 кН/м серіппеге ілінген массасы 640 г жүк тепе-теңдік қалпына 1 м/с жылдамдықпен келуі үшін, оны қандай қашықтыққа тарту керек?

- A) 0,04 м
- B) 1 см
- C) 0,03 м
- D) 4 см
- E) 0,02 м
- F) 3 см
- G) 2 см
- H) 0,01 м

30. Контурдағы тербеліс периодын анықтаңыз. Тізбекке екі идеал жартылайөткізгіш диод жалғанған. $C = 0,25$ мкФ, $L_1 = 2,5$ Гн, $L_2 = 4,9$ Гн

- A) $4,9 \cdot 10^4$ с
- B) 1,9 с
- C) 10^{-4} с
- D) 2,5 с
- E) $3,8 \cdot 10^{-4}$ с
- F) $1,9 \cdot 10^{-4}$ с
- G) $2,5 \cdot 10^{-4}$ с
- H) $0,25 \cdot 10^{-6}$ с

ХИМИЯ

1. Бөлшектерінің саны көп зат:

- A) 160 г O_2
- B) 224 л Cl_2
- C) 38 г F_2
- D) 160 г Br_2
- E) 254 г I_2

2. Электрондық формуласы $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^2$ болатын элементтің ядросындағы протон саны

- A) 7
- B) 18
- C) 10
- D) 14
- E) 12

3. Молекуласында (π) типімен бүркесетін электрон бұлттары бар зат

- A) сутек.
- B) хлор.
- C) оттек.
- D) бром.
- E) күкіртсутек.

4. Массасы 0,84 г тотығу дәрежесі +2 болатын металл гидридi сумен әрекеттескенде көлемі 896 мл (қ.ж.) сутек бөлінді. Бұл металл

- A) кальций
- B) литий
- C) барий
- D) рубидий
- E) натрий

5. Алюминий сульфаты гидролизге ұшырағанда екінші сатыдағы қысқарған иондық реакция теңдеуіндегі коэффициенттер қосындысы:

- A) 4
- B) 6
- C) 12
- D) 10
- E) 8

6. Озонатор арқылы 100 л (қ.ж.) оттегін өткізді және оттектің 20 % озонға айналды. Озонданған оттектің көлемі:

- A) 11,2 л
- B) 67,2 л
- C) 93,3 л
- D) 44,8 л
- E) 33,4 л

7. 60°C-та калий селитрасының қанық ерітіндісінде еріген заттың массалық үлесі - 52,4 %, ал 20°C-та - 24 % болады. Егер қанық ерітіндінің 250 грамын 60°C-тан 20°C-қа дейін салқындатса, онда тұнбаға түсетін тұздың массасы:

- A) 60 г
- B) 71 г
- C) 69 г
- D) 75 г
- E) 65 г

8. 10 г литий нитридi сумен әрекеттескенде шығымы 95% болса, бөлінетін аммиактың (қ.ж.) көлемі:

- A) 6,34 л
- B) 6,08 л
- C) 6,00 л
- D) 6,17 л
- E) 6,25 л

9. Медицинада қолданылатын йодтың 5% ертіндісінің 50 грамындағы йод молекуласының саны

- A) $1,3 \cdot 10^{23}$ молекула
- B) $6 \cdot 10^{21}$ молекула
- C) $7 \cdot 10^{22}$ молекула
- D) $2,3 \cdot 10^{20}$ молекула
- E) $5 \cdot 10^{22}$ молекула

10. Концентрлі күкірт қышқылымен әрекеттескенде 134,4 л газдар (қ.ж.) түзілген болса, реакцияға қатысқан көміртектің массасы

- A) 10 г
- B) 48 г
- C) 20 г
- D) 24 г
- E) 36 г

11. Массасы 15,04 г мыс (II) нитратын қыздырғанда, 5,56 г қатты қалдық түзілді. Реакция өнімінің шығымы

- A) 87%
- B) 56%
- C) 78%
- D) 95%
- E) 74%

12. 70,2 г натрий силикаты түзілу үшін құм мен натрий карбонатын қосып балқытқан. Құрамында 5 % қоспасы бар натрий карбонатының массасы

- A) 64,2 г
- B) 62 г
- C) 63,5 г
- D) 71 г
- E) 64 г

13. 10 г алюминий мен мыс қоспасын артығымен алынған тұз қышқылымен өңдегенде 5,6 л (қ.ж.) сутек бөлінді. Қоспадағы алюминийдің массалық үлесі:

- A) 45 %
- B) 25 %
- C) 35 %
- D) 55 %
- E) 50 %

14. 80,2 г суы бар ыдысқа 4,6 г металл натрийді салды. Алынған ерітіндідегі натрий гидроксидінің массалық үлесі

- A) 10,1%
- B) 9,46%
- C) 6,71%
- D) 8,27%
- E) 5,9%

15. Мыс пен темір қоспасын концентрлі азот қышқылымен өңдегенде 4,48 л газ бөлінген, ал сол қоспаға тұз қышқылымен әсер еткенде 2,24 л газ бөлінген (қ.ж.). Қоспаның массасы

- A) 10 г
- B) 8 г
- C) 11 г
- D) 9 г
- E) 12 г

16. (Қ.ж.) тығыздығы 0,715 г/л болатын көмірсутектің 4,8 грамын жаққанда 13,2 г көмірқышқыл газы түзілген болса, онда оның молекулалық формуласы

- A) C_5H_{12}
- B) C_2H_6

- C) CH_4
- D) C_4H_{10}
- E) C_3H_8

17. 5 литр метан мен 11 литр оттегі қоспасы қосылғанда түзілетін көміртегі диоксидінің көлемі (қ.ж.)

- A) 5,5 л.
- B) 5,4 л.
- C) 5 л.
- D) 5,6 л.
- E) 5,8 л.

18. Бензолды катализатор қатысында хлорлағанда бөлінген хлорсутекті толығынан сіңіру үшін көлемі 250 мл, ($\rho = 1,225$ г/мл) 20%-тік натрий гидроксидінің ерітіндісі қажет болды. Тығыздығы 0,88 г/мл бензолдың көлемі

- A) 7 мл
- B) 135,72 мл
- C) 13,6 мл
- D) 13,75 мл
- E) 136 мл

19. Өндірістегі шығыны 10 % - ға тең екенін біле отырып 84,6 кг фенол алу үшін жұмсалатын бензолдың массасы

- A) 67,8 кг
- B) 84 кг
- C) 81,6 кг
- D) 80 кг
- E) 78 кг

20. Құрамында 2 % қоспасы бар 2,225 кг табиғи майды (тристеарин глицериді) гидролиздегенде алынатын глицерин массасы:

- A) 195,4 г
- B) 190,8 г
- C) 225,4 г
- D) 231,5 г
- E) 210,4 г

21. Сілтімен әректеседі:

- A) фенол
- B) метилэтилкетон
- C) изопропанол
- D) құмырсқа қышқылы
- E) бензой қышқылы
- F) бензальдегид
- G) метил эфирі
- H) хлорметан

22. Ароматты көмірсутектерге тән химиялық реакция деп саналатын реакция

- A) бөліп шығару
- B) қосып алу
- C) тримерлену
- D) орын басу
- E) айырылу
- F) изомерлену

G) алмасу

H) бейтараптану

23. Полиметилметакрилат жайлы тұжырымдардың қайсысы дұрыс емес?

A) метакрил қышқылының метил эфирі полимерленуінен түзіледі

B) қатты, шыны сияқты зат

C) суда ериді

D) органикалық еріткіштерде ерімейді

E) полиметилметакрилаттың полимерлену дәрежесі $n=100$

F) органикалық шынының негізі болып саналады

G) оның молекулалық массасы бірнеше жүз мыңнан миллионға дейін барады

H) механикалық беріктігі жоғары

24. Өзгерістер схемасындағы $\text{FeCl}_3 \xrightarrow{\text{NH}_3} \text{X} \xrightarrow{\text{H}_2\text{SO}_4} \text{Y}$

X және Y заттар:

A) FeS

B) $\text{Fe}(\text{OH})_3$

C) FeO

D) FeCl_2

E) Fe_3O_4

F) Fe_2O_3

G) $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$

H) Fe

25. Берілген қосылыстардың қайсысы бутанның изомері?

A) $\text{H}_2\text{C}=\text{CH}-\text{CH}=\text{CH}_2$

B)

C) $\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ | \\ \text{H}_3\text{C}-\text{CH}-\text{CH}_3 \end{array}$

D) $\text{H}_3\text{C}-\text{CH}=\text{CH}-\text{CH}_3$

E) $\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ | \\ \text{H}_3\text{C}-\text{C}=\text{CH}_2 \end{array}$

F)

G)

H)

26. Азотқышқылының 173,25 грамындағы заттың моль саны мен молекула санын есептеңіз

A) 2,15 моль және $4,02 \cdot 10^{23}$

B) 2,75 моль және $1,65 \cdot 10^{24}$

C) 2,45 моль және $6,02 \cdot 10^{23}$

D) 3,15 моль және $1,25 \cdot 10^{24}$

E) 3,50 моль және $6,02 \cdot 10^{24}$

F) 2,05 моль және $2,05 \cdot 10^{23}$

G) 3,30 моль және $2,05 \cdot 10^{24}$

H) 3,45 моль және $4,02 \cdot 10^{24}$

27. 2 моль темір (II) хлориді бар ерітіндіні электролиздегенде түзілетін темір

(II) гидроксидінің массасы (г)

- A) 160
- B) 320
- C) 360
- D) 180
- E) 80
- F) 120
- G) 90
- H) 270

28. Глюкозаға тән реакциялар:

- A) этерификациялану
- B) тримерлену
- C) бейтараптану
- D) орын басу
- E) гидрлену
- F) кристалдану
- G) полимерлену
- H) гидраттану

29. Нитроқосылыстарды алуға болады мына әрекеттесулер нәтижесінде:

- A) этан мен азот қышқылы
- B) хлорбензол мен натрий нитриты
- C) глицерин мен натрий нитриты
- D) этен мен натрий нитраты
- E) толуол мен азот қышқылы
- F) этилен мен натрий нитраты
- G) бромэтан мен натрий нитриты
- H) пропан мен калий нитраты

30. 5,4 г мырышты 12%-ды күкірт қышқылы ерітіндісінің 150 мл-де ($\rho=1,05\text{г/мл}$) еріткенде түзілген ерітіндідегі мырыш сульфатының массалық үлесі неге тең:

- A) 32
- B) 16
- C) 4
- D) 18
- E) 6
- F) 8
- G) 12
- H) 10

БИОЛОГИЯ

1. Жасушаларының қабырғалары жұқа, жасушааралықтары кең, хлорапластары көп ұлпа:

- A) Фотосинтездеуші
- B) Жабын
- C) Қор жинаушы
- D) Су жинаушы
- E) Негізгі

2. Тін орналасқан қабат:

- A) Қабық

- B) Камбий
  - C) Сүрек
  - D) Өзек
  - E) Тоз
3. Өздігінен тозаңданатын өсімдік:
- A) шегіргүл
  - B) қарабидай
  - C) жүгері
  - D) қайың
  - E) емен
4. Безгек ауруын емдейтін дәрілер
- A) Хинин, акрихин
  - B) Пенталгин
  - C) Ампициллин
  - D) Пенициллин
  - E) Гексахлоран
5. Жойылған немесе зақымдалған мүшелер мен ұлпалардың қалпына келуін
- A) Тітіркендіргіш
  - B) Қозу
  - C) Регенерация
  - D) Рефлекс
  - E) Тенселу
6. Саңырауқұлақтардың жіпшумағы дамиды
- A) Жемісті дененің түбіртегінен
  - B) Тыныштық күйге көшкен спорадан
  - C) Жемісті денесінен
  - D) Өнген спорадан
  - E) Тек қалпақшасынан
7. Өсімдіктер органикалық заттарды топырақтан алмай өздері түзетін дәлелдеген ғалым.
- A) С.Г.Навашин
  - B) К.А.Тимирязев
  - C) Н.В.Павлов
  - D) Роберт Гук
  - E) Ван Гельмонт
8. Бұдан 300 млн жыл бұрын ағаш түрінде өркендеп, кең тараған жасыл өсімдіктер:
- A) Қыналар.
  - B) Балдырлар.
  - C) Мүктер.
  - D) Қырықбуындар.
  - E) Плаундар.
9. Орамжапырақгүлділер тұқымдасының тостағанша жапырақшаларының саны.
- A) 6
  - B) 4
  - C) 5
  - D) 3
  - E) Көп

10. Су тереңінде сағатына 50 шақырымдық жылдамдықпен жүзіп, қорегін аулайтын басаяқты жәндік

- A) Айқұлақ
- B) Тоспаұлу
- C) Сегізаяқ
- D) Мидия
- E) Кальмар

11. Қосмекенділердің нашар дамыған ми бөлігі:

- A) Сопақша ми
- B) Алдыңғы ми
- C) Аралық ми
- D) Ортаңғы ми
- E) Мишық

12. Ұлпаның оттекті қабылдауын жылдамдататын гормон:

- A) Паратгормон
- B) Инсулин
- C) Тироксин
- D) Адреналин
- E) Тимозин

13. Қозуды бұлшықеттер мен бездерге жеткізеді:

- A) Сезгіш нейрондар
- B) Байланыстырғыш нейрондар
- C) Нейронның ұзын денесі
- D) Нейронның қысқа денесі
- E) Қозғалтқыш нейрондар

14. Құйымшақ омыртқаларының саны

- A) 2 – 3
- B) 4 – 5
- C) 3 – 6
- D) 6 – 8
- E) 5 – 7

15. Фибриногеннен фибрин түзілуін қамтамасыз етеді:

- A) тромбоцит және кальций тұзы
- B) қылтамыр
- C) лейкоциттер
- D) эритроциттер
- E) қан плазмасы

16. Мейоздың бірінші бөлінуі.

- A) Редукциялық.
- B) Зиготена.
- C) Лептотена.
- D) Диплотена.
- E) Эквационды.

17. Г. Мендельдің екінші заңы

- A) Біркелкілік
- B) Белгінің ажырауы
- C) Тіркес тұқым қуалау
- D) Тәуелсіз таралу
- E) Толымсыз доминанттылық

18. Мезозой кезеңі
- A) Палеоген.
  - B) Юра.
  - C) Девон.
  - D) Перм.
  - E) Неоген.
19. Мүшелік-ұлпалық деңгейден кейінгі биологиялық жүйе
- A) Молекулалық
  - B) Жасушалық
  - C) Популяциялық-түрлілік
  - D) Биосфералық
  - E) Ағзалық
20. Агроценоз - бұл:
- A) жапырақты орман
  - B) егістік жерлер
  - C) еменді орман
  - D) тоған
  - E) боз дала
21. Көкнәр тұқымдасының жемісі:
- A) жидек
  - B) бұршаққап
  - C) тұқымша
  - D) дәнек
  - E) қауашак
  - F) қанатты
  - G) жаңғақ
  - H) жинақталған
22. Қосмекенділердің нашар дамыған ми бөлігі:
- A) алдыңғы ми
  - B) аралық ми
  - C) ми көпірі
  - D) сопақша ми
  - E) мишық
  - F) ортаңғы ми
  - G) жұлын
  - H) үлкен ми сынарлары
23. Жасушада реакциялардың жоғары шапшаңдықта өтуін қамтамасыз етеді:
- A) минералды тұздар
  - B) көмірсулар
  - C) ферменттер
  - D) майлар
  - E) липидтер
  - F) ДНҚ
  - G) холестерин
  - H) гликоген
24. Талас Алатауындағы қорық:
- A) Барсакелмес
  - B) Ақсу Жабағылы
  - C) Үстірт

- D) Қаратау
  - E) Батыс Алтай
  - F) Марқакөл
  - G) Алматы
  - H) Алакөл
25. Хлорелланың хламидомонададан айырмашылығы:
- A) талшығы жоқ
  - B) суда тіршілік етеді
  - C) қызыл көзшесі жоқ
  - D) хромотофоры бар
  - E) тек жыныссыз көбейеді
  - F) бір жасушалы
  - G) су жәндіктерінің қорегі
  - H) суға жасыл түс береді
26. Тәулігіне нәжіспен бірге ... амеба цистасы сыртқа шығады.
- A) 200 мың
  - B) 2 млн
  - C) 300 млн
  - D) 1500
  - E) 450 млн
  - F) 500 мың
  - G) 1 млн
  - H) 700 млн
27. Терідегі эпидермис қабаты:
- A) дерма
  - B) шел
  - C) мүйізді
  - D) өсуші
  - E) торлы
  - F) емізікшелі
  - G) гиподерма
  - H) нағыз тері
28. Мөлдір қабық пен нұрлы қабықтың арасында орналасқан:
- A) торлы қабықша
  - B) ақ қабықша
  - C) көз бұршағы
  - D) алдыңғы қуыс
  - E) нұрлы қабықша
  - F) артқы қуыс
  - G) қарашық
  - H) ішкі қабықша
29. Органикалық дүниенің нақтылы тіршілік ететін генетикалық жағынан бөлінбейтін бірлік өлшемі:
- A) түр
  - B) туыс
  - C) тұқымдас
  - D) отряд
  - E) класс
  - F) тип

G) дүние

H) қатар

30. Құрамындағы жеке органоидтардың өзіне тән құрылысы болады және олар жасушада белгілі бір қызмет атқарады:

A) молекулалық-генетикалық

B) жасушалық

C) ұлпалық

D) мүшелік

E) организмдік

F) биогеоценоздық

G) биосфералық

H) популяциялық

ГЕОГРАФИЯ

1. Дүние бөліктері туралы ұғымды енгізіп, Еуропа мен Азияны бөлді

A) Римдіктер

B) Немістер

C) Гректер

D) Парсылар

E) Мысырлықтар

2. Еуропа мен Азияға Африка дүние бөлігін қосты

A) Қытайлар

B) Римдіктер

C) Гректер

D) Парсылар

E) Үнділер

3. Көпшілік жанартаулар ... мұхитының жағалауында орналасқан.

A) Солтүстік Мұзды

B) Үнді

C) Оңтүстік

D) Атлант

E) Тынық

4. Солтүстік және оңтүстік тропик арасындағы кеңістік:

A) Суық оңтүстік белдеу.

B) Ыстық белдеу.

C) Қоңыржай оңтүстік белдеу.

D) Қоңыржай солтүстік белдеу.

E) Суық солтүстік белдеу.

5. Демография:

A) халық туралы ғылым

B) жануарлар туралы ғылым

C) климат туралы ғылым

D) табиғат туралы ғылым

E) өсімдіктер туралы ғылым

6. Р.Амундсен ... орнын анықтаған.

A) Антарктиданың

B) Багам, Кіші Антиль аралдарының

C) Жаңа Зеландияның

D) Американың

- Е) Солтүстік магниттік полюстің
7. Экваторлық климаттық белдеу ... белдеулердің арасында орналасқан.
- А) тропиктік
  - В) субэкваторлық
  - С) қоңыржай
  - Д) полярлық
  - Е) субтропиктік
8. Жаңа Зеландияда мүлдем жоқ
- А) Құстар
  - В) Жәндіктер
  - С) Жануарлар
  - Д) Сүт қоректілер
  - Е) Өсімдіктер
9. Географияда экологиялық бағыттың дамуына жол ашқан ғалым.
- А) И.В.Мушкетов
  - В) Л.С.Берг
  - С) В.А.Обручев
  - Д) Н.А.Северцов
  - Е) А.Н.Краснов
10. Қазақстанның оңтүстігіне құрғақшылық әкелетін ауа массалары.
- А) Субэкваторлық.
  - В) Тропиктік.
  - С) Экваторлық.
  - Д) Арктикалық.
  - Е) Қоңыржай.
11. Герциндік тау түзілу процесінде негізгі құрылымы қалыптасқан:
- А) Жетісу Алатауы
  - В) Сауыр-Тарбағатай
  - С) Тянь-Шань
  - Д) Каспий маңы ойпаты
  - Е) Орал алды үстірті
12. Қазақстанның табиғаты жайлы қорытынды мәліметтер жазылған «Қазақстан» атты монография ... жылы жарық көрді.
- А) 1926
  - В) 1939
  - С) 1946
  - Д) 1960
  - Е) 1950
13. Қазақстанның жер ресурстарының жалпы көлемі (млн. га):
- А) 115,3
  - В) 100,1
  - С) 279
  - Д) 154,2
  - Е) 270,1
14. Ресейдің Оңтүстік-Сібір магистралінің Қазақстан территориясынан өтетін бағыттары
- А) Петропавл-Астана-Қарталы.
  - В) Петропавл-Қарағанды-Мойынты-Шу.
  - С) Қарталы-Астана-Павлодар-Барнаул.

- D) Қостанай-Көкшетау-Қарасуық-Обьтағы Камень.
E) Жетіқара-Атбасар-Павлодар-Барнаул.
15. Солтүстік Қазақстан ауыл шаруашылығының маманданған саласы
A) астық шаруашылығы.
B) түйе шаруашылығы.
C) қой шаруашылығы.
D) омарта шаруашылығы.
E) жылқы шаруашылығы.
16. Мешеу елдер.
A) Ауғанстан, Судан.
B) Мексика, Бенин.
C) Пәкістан, Сомали.
D) Бангладеш, Чад.
E) Мали, Албания.
17. Тәулігіне 500 кеме өтетін, жүк тасымалының дүние жүзі бойынша ең күрделі аймағы:
A) Панама
B) Зонд
C) Гибралтар
D) Киль
E) Ла-Манш
18. Теңіз көлігі дамыған,агроклиматтық,рекреация ресурстарына маманданған
A) Волга-Вятка ауданы
B) Волга бойы ауданы
C) Орталық аудан
D) Солтүстік Кавказ ауданы
E) Солтүстік-Батыс аудан
19. Екі мемлекетті тілді Еуропа мемлекеті.
A) Германияда.
B) Бельгияда.
C) Италияда.
D) Норвегияда.
E) Данияда.
20. Қытай Халық Республикасы ... провинциядан тұрады.
A) 19.
B) 28.
C) 30.
D) 50.
E) 23.
21. Оймякон елді мекені:
A) Жер шарындағы жылдық жауын-шашынның ең көп түсетін жері
B) Солтүстік жарты шардағы суықтық полюсі
C) Жер шарындағы теңіз деңгейінен ең төмен орналасқан жер
D) Солтүстік Шығыс-Сібірде орналасқан
E) +53°C температура байқалған
F) Ең төменгі температурасы -71 °C
G) Жылына 12000 мм-ден артық жауын-шашын түседі
H) Жылдық жауын-шашын мөлшері 15 мм-ден де аз

22. Жер көлемі Қазақстаннан кіші мемлекеттер:
- A) Бразилия
  - B) Канада
  - C) Аустралия
  - D) Үндістан
  - E) Аргентина
  - F) Франция
  - G) Италия
  - H) Англия
23. Рудалы кен орындары:
- A) Кемпірсай
  - B) Қаратау
  - C) Өзен
  - D) Торғай
  - E) Кеңқияқ
  - F) Жаңажол
  - G) Аят
  - H) Индеркөл
24. Рекреациялық қорлардың түрі:
- A) Емдеу-сауықтыру
  - B) Табиғи-рекреациялық
  - C) Іскерлік-танымдық
  - D) Тарихи-әдеби
  - E) Мәдени-тарихи
  - F) Тарихи-танымдық
  - G) Конгресстік-бизнесстік
  - H) Діни-танымдық
25. Ыстық елдердің тұрғындарының ерекшелігі:
- A) Терілері қоңырқай
  - B) Терілері сарылау
  - C) Еріндері жұқа
  - D) Мұрындары кішкене
  - E) Шаштары тік қара
  - F) Жақ сүйектері шығыңқы
  - G) Көздері қысықтау
  - H) Көздері кең
26. Геосаяси жағдайға баға берудің деңгейлері:
- A) Әлемдік
  - B) Аймақтық
  - C) Мемлекеттік
  - D) Облыстық
  - E) Қалалық
  - F) Аудандық
  - G) Жергілікті
  - H) Шетелдік
27. Бірнеше мың жыл бұрын игерілген Еуразия территориясы:
- A) Гималай тауының оңтүстік-шығыс баурайы
  - B) Месопотамия
  - C) Үнді-Ганг ойпаты

- D) Такла-Макан шөлі
  - E) Төменгі Дунай ойпаты
  - F) Парсы шығанағы
  - G) Жерорта теңізінің жағалауы
  - H) Батыс Сібір
28. Қазақстан жазықтары:
- A) Батыс Сібір
  - B) Торғай
  - C) Орал алды үстірті
  - D) Тұран
  - E) Жалпы Сырт
  - F) Бетпақдала
  - G) Қазақтың ұсақ шоқысы
  - H) Маңғыстау
29. Солтүстік бағыт пен жердегі заттың арасындағы бұрыш:
- A) Тұсбағдар
  - B) Көкжиек
  - C) Азимут
  - D) Географиялық ендік
  - E) Географиялық бойлық
  - F) Географиялық координаталар
  - G) Оңтүстік полюс
  - H) Солтүстік полюс
30. Өнеркәсіп кәсіпорындарын тұщы сумен қамтамасыз ету мақсатында салынған Батыс Қазақстандағы су қоймалары
- A) Киров
  - B) Шардара
  - C) Қапшағай
  - D) Бұқтырма
  - E) Бітік
  - F) Вячеслав
  - G) Дөңгелек
  - H) Кемпірсай

ТАРИХ

1. Қортық Пипин билікке жету жолында арқа сүйеді:
- A) Атты әскерлерге.
  - B) Графтарға.
  - C) Рим папасына.
  - D) Майордомдар әулетіне.
  - E) Франктерге.
2. Өзінің экономикалық теориясын «Халық байлығы» атты еңбегінде баяндаған ғалым:
- A) И.Кант
  - B) А.Смит
  - C) И.Ньютон
  - D) П.Лаплас
  - E) Ф.Аруэ
3. 1945 ж. 25 сәуірде Кеңес әскерімен АҚШ- тың алдыңғы қатардағы әскери

бөлімдері кездескен жер:

- A) Прага
- B) Бухарест
- C) Торгау
- D) Берлин
- E) Вена

4. 1607 жылғы Англиядағы тарихи оқиға:

- A) Мемлекеттік тудың бекітілуі
- B) Мемлекеттік әнұранның қабылдануы
- C) Мемлекетті негізгі заңның қабылдануы
- D) Тіл туралы заңның шығуы
- E) Христиан дінін мемлекеттік дін деп жариялануы

5. «Барлық Ресей дворяндарына еркіндік пен бостандық беру туралы» манифест шыққан жыл:

- A) 1752 ж.
- B) 1772 ж.
- C) 1762 ж.
- D) 1742 ж.
- E) 1732 ж.

6. XVI ғасырда католиктік реакцияның шабуылынан кейін 1534 жылы құрылған діни ұйым:

- A) Тевтон ордені
- B) Иезуиттер ордені
- C) Инквизиция
- D) Индульгенция
- E) Аутодафе

7. Римдегі сенат жиналысын басқарушы:

- A) Патриций
- B) Ақсақал
- C) Консул
- D) Плебей
- E) Жауынгер

8. Архонт Солонның шығарған реформаларының нәтижесі:

- A) ру ақсүйектерінің билігі күшейді
- B) Аттика ер азаматтары илоттар деп аталды
- C) Аттиканың ер адамдары Афины мемлекетінің азаматтары болды
- D) Аттиканың ер азаматтарына ерекше салықтар салынды
- E) ақсүйектер мен демостардың арасындағы теңсіздік тереңделді

9. 1389 ж. Косово даласында шайқасқан мемлекеттер:

- A) Сербия және Осман мемлекеті.
- B) Ресей және Осман мемлекеті.
- C) Болгария және Осман мемлекеті.
- D) Греция және Осман мемлекеті.
- E) Византия және Осман мемлекеті.

10. Арабтар 711 жылы жаулап ала бастаған ел:

- A) Үндістан.
- B) Иран.
- C) Ауғанстан.
- D) Испания.

Е) Сирия.

11. 1795 ж. АҚШ-пен бейбітшілік және достық туралы шартқа қол қойған араб елі:

- А) Марокко
- В) Тунис
- С) Судан
- Д) Алжир
- Е) Египет

12. Ұлы географиялық ашулардың нәтижесі:

- А) бағалы заттар шаруаларға тиді
- В) Азияда жана мемлекеттер пайда болды
- С) Америкаға Еуропадан темекі, какао, картоп жеткізілді
- Д) дүниежүзілік сауда өріс алды
- Е) Америкадан Азия елдеріне шай, кофе, шыны әкелінді

13. "Фауст" шығармасының авторы:

- А) В.Гюго.
- В) В.Гете.
- С) Д.Байрон.
- Д) Ф.Шиллер.
- Е) Г.Гейне.

14. 1072 ж. Киевте үш ағайынды Ярославичтер жасаған жаңа кнәздік заң:

- А) «Зем соборы»
- В) «Опричина»
- С) «Судебник»
- Д) «Сарай приказы»
- Е) «Русская правда»

15. Жапония мен КСРО 5-жылдық бейтараптық шартына қол қойған жыл:

- А) 1940 ж. қыркүйек
- В) 1939 ж. сәуір
- С) 1941 ж. сәуір
- Д) 1940 ж. мамыр
- Е) 1941 ж. мамыр

16. Екінші дүниежүзілік соғыстан кейінгі Орталық, Оңтүстік – Шығыс Еуропадағы социалистік елдердің саны.

- А) Төрт.
- В) Бес.
- С) Сегіз.
- Д) Жеті.
- Е) Он.

17. 1915 жылы Антантаға соғыс жариялаған ел:

- А) Румыния.
- В) Италия.
- С) Чехия.
- Д) Греция.
- Е) Болгария.

18. Босния мен Герцеговина тәуелсіздігін жариялады:

- А) 1992 ж.
- В) 1993 ж.
- С) 1995 ж.

- D) 1994 ж.
E) 1991 ж.
19. Дания Еуропа Одағына толық құқылы мүше болып қабылданды:
A) 1973 ж.
B) 1974 ж.
C) 1971 ж.
D) 1977 ж.
E) 1975 ж.
20. 1949-1989 жж. КСРО-да сыналған ядролық жарылыстардың саны:
A) 498
B) 600
C) 950
D) 715
E) 456
21. Ұлы Отан соғысында партизан қозғалысының қатысушылары:
A) І.Айтықов
B) Қ.Қайсенов
C) С.Луганский
D) Ж.Ағаділов
E) Қ.Аухадиев
F) А.Егоров
G) П.Семенова
H) Қ.Сыпатаев
22. XX ғасырдың басында Мемлекеттік Думаға сайланған депутаттар:
A) С.Торайғыров
B) С. Көбеев
C) М. Тынышпайұлы
D) Ш. Қосшығұлов
E) Б. Малин
F) М.Ж. Көпеев
G) М.Дулатов
H) А. Бірімжанұлы
23. Сырдария бекініс шебіне кірген қамал – бекіністер:
A) Райым
B) Новоалександровск
C) Қазалы
D) Верный
E) Қастек
F) Таушүбек
G) Ақмешіт
H) Қапал
24. 1840-1850 жылдарда құрылған округтер:
A) Көкпекті
B) Қарқаралы
C) Ақмола
D) Аманқарағай
E) Көкшетау
F) Үшбұлақ
G) Баянауыл

Н) Алатау

25. 1916 жылы Жетісуда болған ұлт – азаттық көтеріліс басшылары:

А) Кейкі батыр

В) Ә.Жанбосынов

С) Б.Әшекеев

Д) Ж.Мәмбетов

Е) С.Мендешев

Ғ) Ә.Әйтиев

Г) Ұ. Саурықов

Н) А.Иманов

26. Моңғол шапқыншылығының нәтижесінде:

А) Қазақ халқының қалыптасуын тездетті.

В) Бірде – бір қала қиратылмай сақталып қалды.

С) Қазақстан Төле ұлысының құрамына өтті.

Д) Жетісудағы 200 елді мекендерден 20 – ға жуығы ғана қалды.

Е) Қазақ жеріндегі халық болып қалыптасу үрдісін 150 – 200 жылға кешеуілдетті.

Ғ) Қазақ хандығы құрылды.

Г) Қала мәдениеті гүлденді.

Н) Қазақстан жері үш ұлысқа бөлінді.

27. Ақсақал, сұлтан, хан басқаратын әкімшілік құрылымдар:

А) Ұлыс

В) Жүз

С) Ру

Д) Құрылтай

Е) Ата-аймақ

Ғ) Болыс

Г) Арыс

Н) Ауыл

28. XIX ғасырда отаршылдыққа қарсы бағытталған ұлт-азаттық көтерілісте старшындар тобы басшылық жасады:

А) 1836-1838 жылғы Бөкей Ордасындағы көтеріліс

В) Жоламан Тіленшіұлы бастаған көтеріліс

С) 1870жылғы көтеріліс

Д) Жоламан Тіленшіұлы бастаған көтеріліс

Е) Тентектөре бастаған көтеріліс

Ғ) 1837-1847 жылғы көтеріліс

Г) XIX ғасырдың 50-жылдарындағы Сыр бойындағы көтеріліс

Н) Кенесары Қасымұлы бастаған көтеріліс

29. Қазақстан аумағындағы қола дәуірінің ерекшелігі:

А) Адамдарда сөйлеу қабілеті пайда болды

В) Садақ пен жебе пайда болды

С) Жер өңдеудің қарапайым түрі, теселі егіншілік дамыды

Д) Кен өндіру мен металл өңдеу ісі өркендеді

Е) Егіншілік пайда болды

Ғ) Мал бағудың көшпелі түріне көшу қалыптаса бастады

Г) Еңбек бөлінісі пайда болды

Н) Отты пайдалана бастады

30. «Жеті жарғы» бойынша хан:

- A) Сот міндетін атқарушы, салық жинаушы.
- B) Бас қолбасшысы.
- C) Аймақтың басшысы
- D) Жоғарғы сот қызметін атқарушы.
- E) Ру бірлестігін басқарушы.
- F) Ру арасындағы тартысты шешуші.
- G) Барлық ру бірлестігінің басшысы.
- H) Билер кеңесіне есеп береді.

АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.

1. «Сұлулық-шындықта» деп жазған:
  - A) А.Иүгінеки
  - B) А.Чехов
  - C) И.Репин
  - D) Е.Букетов
  - E) Қ.Сәтбаев
2. Неше жасқа толған республика азаматы Мәжіліс депутаты бола алады?
  - A) 20
  - B) 25
  - C) 30
  - D) 35
  - E) 40
3. Диалектика – бұл:
  - A) Философияның объектісі.
  - B) Философияның зерттеу әдісі.
  - C) Социалогия ғылымының саласы.
  - D) Мифтерді зерттейтін ғылым.
  - E) Ақиқаттың критериясы
4. Аса маңызды мемлекеттік мәселе бойынша тұтас елдің пікірін анықтау үшін өткізілетін бүкілхалықтық дауыс беру:
  - A) сайлау
  - B) референдум
  - C) санақ
  - D) интервью
  - E) митинг
5. Бәсеке сөзінің латын тіліндегі баламасы «сопситго» қандай мағынаны білдіреді?
  - A) соғысу
  - B) күресу
  - C) ұстап алу
  - D) соқтығысу
  - E) жасыру
6. Азаматтық және саяси құқықтар жөніндегі халықаралық пактінің бірінші Факультативтік хаттамасы қабылданды:
  - A) 1948 жылы
  - B) 1950 жылы
  - C) 1966 жылы
  - D) 1976 жылы
  - E) 1989 жылы

7. Қазақстан Республикасы азаматтарының құқықтарына жатпайды:
- A) Еңбек ету.
  - B) Орта білім алу.
  - C) Өмір сүру.
  - D) Тынығу.
  - E) Денсаулығын сақтау.
8. Кәмiлетке толмаған үш немесе одан да көп балаға ай сайын төленетiн алименттiң мөлшерi:
- A) Әкесiнiң немесе анасының табысының бестен бiрi.
  - B) Әкесiнiң немесе анасының табысының төрттен бiрi.
  - C) Әкесiнiң немесе анасының табысының жиырма пайызы.
  - D) Әкесiнiң немесе анасының табысының тең жартысы.
  - E) Әкесiнiң немесе анасының табысының алпыс пайызы.
9. Қазақстан Республикасының «Нормативтiк– құқықтық актiлер туралы» Заңының қабылданған жылы:
- A) 1996 жылы
  - B) 1997 жылы
  - C) 1998 жылы
  - D) 1999 жылы
  - E) 2000 жылы
10. Қазақстанда өлiм жазасына мораторий жарияланды:
- A) 2001 жылы
  - B) 2002 жылы
  - C) 2003 жылы
  - D) 2004 жылы
  - E) 2005 жылы
11. «Қоғамдық келiсiм» саяси теориясының дамуына үлес қосқандардың қатарына жатпайтын ойшыл:
- A) Т.Гоббс
  - B) Дж. Локк
  - C) А.Токвилль
  - D) Ж.Ж.Руссо
  - E) Ш.Монтескье
12. Әлеуметтанулық доктриналардың көпшiлiгiне тән он екi идеяны бөлiп көрсеткен ағылшын әлеуметтанушысы:
- A) Л.Берталанфи
  - B) А.Шюц
  - C) Р.Мертон
  - D) Э.Гуссерль
  - E) К.Брайнт
13. Партиялық тiзiм бойынша сайланатын Мәжiлiс депутаттарының саны:
- A) 47 депутат
  - B) 81 депутат
  - C) 95 депутат
  - D) 98 депутат
  - E) 107 депутат
14. Жергiлiктi және басқа да соттардың төрағалары мен судьяларын тағайындайды:
- A) Қазақстан Республикасының Жоғарғы Сот төрағасы.

- В) Қазақстан Республикасының Президенті.
С) Қазақстан Республикасының Сенат төрағасы.
D) Қазақстан Республикасының Мәжіліс төрағасы.
E) Қазақстан Республикасының Үкімет басшысы.
15. Банктердің жылжымайтын мүлікті, негізінен, жерді, құрылыстарды, ғимараттардың кепілдікке алумен жеке тұлғалар беретін ақшалай қарызы:
- A) Банктік несие.
B) Тұтынушылық несие.
C) Ипотекалық несие.
D) Мемлекеттік несие.
E) Халықаралық несие.
16. Қазақстан Республикасының Премьер-министрін тағайындайды:
- A) Қазақстан Республикасының Жоғарғы Сот төрағасы.
B) Қазақстан Республикасының Президенті.
C) Қазақстан Республикасының Сенат төрағасы.
D) Қазақстан Республикасының Мәжіліс төрағасы.
E) Қазақстан Республикасының Конституциялық Кеңесінің төрағасы.
17. Адам шығармашылығын түйсіктің көрінісі ретінде бағалаған:
- A) Платон
B) З. Фрейд
C) Ч.Дарвин
D) Ф.Шеллинг
E) Демокрит
18. V – IV ғасырлардағы антикалық философияның гүлдену кезеңінің өкілі:
- A) Пифагор
B) Протагор
C) Гераклит
D) Парменид
E) Анаксимандр
19. Қай ғасырлардан бастап Батыс Еуропада ғылым қуатты күшке айналып, индустриалы қоғамның құрылуы мен дамуын жеделдетті?
- A) XIV – XV ғғ.
B) XV – XVI ғғ.
C) XVI – XVII ғғ.
D) XVII – XVIII ғғ.
E) XVIII – XIX ғғ.
20. *«Тіпті ең кішкентайнәрселердің өзі шексіз көп қатынастарға ие, оны шекті ақыл түсіне алмайды, өйткені ол өзі байқай алмайтын қатынастарды жоқ деп санауға дайын тұрады...»* деген француз философы:
- A) Монтаскье
B) Руссо
C) Гельвеций
D) Спиноза
E) Декарт
21. Қауышу ережесімен тығыз байланысты ұғымдар:
- A) тұрақтылық
B) адамгершілік
C) дамушылық
D) сабақтастық

- E) нарық
- F) мораль
- G) құқық
- H) кәсіпкерлік

22. Логикалық ойлаудың жоғарғы формасы:

- A) ұғым
- B) пікір
- C) түйсінім
- D) ой қорытым
- E) түсінім
- F) қабылданым
- G) білім
- H) елестетім

23. Ежелгі грек философтары:

- A) Эсхил
- B) Гомер
- C) Парменид
- D) Гераклит
- E) Еврепид
- F) Платон
- G) Софокл
- H) Геродот

24. Дәстүрлі (аграрлы) қоғам пайда болды:

- A) ерте палеолитте
- B) орта палеолитте
- C) кейінгі палеолитте
- D) мезолитте
- E) неолитте
- F) қола дәуірінде
- G) темір дәуірінде
- H) орта ғасырларда

25. Сезімдік таным формалары:

- A) ұғым
- B) пікір
- C) түйсінім
- D) ой қорытым
- E) түсінім
- F) қабылданым
- G) білім
- H) елестетім

26. Әлеуметтік өзгерістердің формалары:

- A) эволюция
- B) прогресс
- C) анархия
- D) волюнтаризм
- E) регресс
- F) фатализм
- G) революция
- H) глобализм

27. Рационалды таным формалары:

- A) ұғым
- B) білім
- C) түйсінім
- D) ой қорыту
- E) түсінім
- F) қабылданым
- G) пікір
- H) елестетім

28. Ежелгі Қытай философия мектептеріне жатады:

- A) жайнизм
- B) моизм
- C) буддизм
- D) йога
- E) миманса
- F) легизм
- G) веданта
- H) даосизм

29. Қарым-қатынастың жақтары:

- A) самотивті
- B) коммуникативті
- C) кооперативті
- D) комбинативті
- E) комулятивті
- F) интерактивті
- G) вербальды
- H) перцептивті

30. Ғылыми зерттеулерді материалдық пайдамен байланыстырып, адамның табиғатқа қатысының дүниетанымдық негізін қалаған философтар:

- A) Ж.Монтескье
- B) Ф.Вольтер
- C) Б.Спиноза
- D) Р.Декарт
- E) Б.Рассел
- F) Т.Гексли
- G) Ф.Бэкон
- H) Г.Гегель

ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ

1. Жақты сөйлемді табыңыз.

- A) Түн іші.
- B) Мұныңызға нануға болады.
- C) Раушанмен танысқаным шексіз қуаныштымын.
- D) Сөнша шырқап не керек?
- E) Қанша ойлану керек.

2. Жалаң сөйлемді табыңыз.

- A) Жайлауға шықты.
- B) Таң сарғая қорғанның артына керуендер жиналды.
- C) Бұдан еш нәрсе түсініп болмайсың.

- D) Бұлар жүріп кетті.
E) Біркелкі, жақсы өсіпті.
3. Орын тәртібі арқылы байланысып тұрған тіркесті сөйлемді көрсетіңіз.
A) Дәркембайдан сұрасаң етті.
B) Оған телефон арқылы әмір етті.
C) Тас жолды ағаш күрекпен күредік.
D) Сәуле – суретші.
E) Мен көпір арқылы өттім.
4. Қабыса байланысқан сөздер:
A) Бәйгеге шапқан
B) Жібек орамал
C) Сабақтан қалды
D) Артық сөйлемейтін
E) Қаланың тұрғыны
5. Сабақтас құрмалас сөйлемді табыңыз.
A) Бозбалалардың хатын таситын менің інім, Шұға біреуіне жауап қайырмайды.
B) Әрбір адал азаматтың бас бағар, жан сауғалар мезгілі ме еді ол.
C) Бір заматта қанаттары сартылдап, су жағасына жіпке тізген моншақтай бір топ қаз келіп қонды.
D) Ал, Нәзира қасарысып атын атамай қойды, басқаларды өзі қақпалады.
E) Екеуінің әу бастан тең еместігін, табиғи тұлғаларының, ақыры, өз қалыптарына енгендігін көңілі көншіп түйсінген.
6. Салалас құрмалас сөйлемді табыңыз.
A) Құланиек танды, шашырап шыққан күнді оған биік таулар көрсетпеді.
B) Ажар көрген-білгенін айтса, ауыл өз көрген-білгенін айтады.
C) Бала жасында балықты өзі де аулапты, әкесі де балықшы болыпты.
D) Бірақ мұнда алма ағаштары, алмұрт ағаштары және неше түрлі жапырақтар өседі.
E) Жолдастарын, атап айтқанда, Едіге мен Ерденді, Ғалым мен Әлімді – Ғұбекең аса қадірлейді.
7. Түсіндірмелі салалас сөйлемді көрсетіңіз.
A) Жақсының жақсылығын айт, нұры тасысын.
B) Күләш өзіне қадала қараған көзді елемеді, бірақ оның Сайран екенін сезгендей болды.
C) Ақылды көп жасағаннан сұрама, көп көргеннен сұра.
D) Өмірдегі көп күннің бәрі бірдей емес: бір күн елеусіз өте шығады, кейбір күн өлгеніңше есінде қалады.
E) Жақсылығын ұмытпайсың ғой.
8. Қарсылықты бағыныңқылы сабақтас сөйлемді табыңыз.
A) Айтқандарым жаққан соң, алыс-жақын тыңдайды.
B) Сабағынды оқы.
C) Қарақоға көз ұшында көрінгенмен, біздің ауылдан екі-үш шақырым шамасы бар.
D) Еңбек етсең ерінбей, тояды қарның тіленбей.
E) Ойлай берсең, ой деген не қызыққа келер кез.
9. Жатыс септіктегі сөзді табыңыз.
A) Ол келді де кетті.
B) Досым, мені қолда.

- С) Қолда барда алтынның қадірі жоқ.
- Д) Адам да, жан-жануарлар да жылы күнге қуанды.
- Е) Үйді тез ақта.

10. Болымсыздық есімдігі қай сөздің орнына қолданылған.

Маған бұл жаңалықты ешкім айтпады.

- А) Етістік.
- В) Есімше.
- С) Көсемше.
- Д) Зат есім.
- Е) Сан есім.

11. Етістіктен жасалған күрделі баяндауышы бар сөйлемді анықтаңыз.

- А) Ұлы күрес ұлы сенімдер дәуіріне жалғасты.
- В) Ұлттық рухымызды жаңғыртайық.
- С) Шәмші дарыны ән өнерін биікке көтерді.
- Д) Қоғамдағы билік пен саясат адам факторына бетбұрыс жасауға міндетті.
- Е) Алты-жеті ақ үйдің ортасынан Ұлпан өз отауын да танып келеді.

12. Сөйлеустиліне жататын сөйлем:

- А) Керуен сән-салтанатпен жазиралы қазақ даласын кезіп келеді.
- В) Оның бетінде құрлықтар, аралдар, мұхиттар мен теңіздер бейнеленген.
- С) Алдымызда – жайлау, сұлу табиғат!
- Д) Жұмыстан соң олар табиғат аясында демалады.
- Е) Өгіздей біреу алдымнан шыға келді.

13. Салдырдан жасалған дауыссыз дыбыстарды белгілеңіз.

- А) П, Ф, Б, В.
- В) К, Г, Ғ, Т.
- С) Т, С, З, Ж.
- Д) Х, Ц, Ж, Д.
- Е) Ш, Щ, Т, С.

14. Ашық, жуан, еріндік дауыстыны белгілеңіз.

- А) А.
- В) Ө.
- С) Е.
- Д) Ы.
- Е) О.

15. Ғ.Мүсірепов аралаған шетелдерді белгілеңіз.

- А) Англия, Франция, Испания.
- В) Ешқандай шетелге барған жоқ.
- С) Жапония, Египет, Алжир, Италия.
- Д) Германия, Австралия.
- Е) Түркия, Индия, Египет.

16. "Қызыл тіл, қолым емес, кісендеулі" деген жолдардың авторын табыңыз.

- А) І.Жансүгіров.
- В) М.Жұмабаев.
- С) Б.Күлеев.
- Д) А.Байтұрсынов.
- Е) С.Сейфуллин.

17. С.Сейфуллин шығармаларының көбінде оқиға түнде басталып, таң ата аяқталуының себебін табыңыз.

- A) Діншілдік ұғымнан қалыптасқан.
- B) Күннен үміт күту байқалады.
- C) Күннің адамға сыйлар шуағын көрсеткісі келгендіктен.
- D) Түн мен күнді қарама-қарсы алу тәсілі тудырған жаңа символ.
- E) Жамандық пен жақсылықты көрсеткен.

18. Гетеге:

''...Атақты ақын, сені біздің ел ғана шын сүйеді. Сені біз Пушкинмен қатар қоямыз. Біз, қазақ жастары, ''Фаустыңды'' оқи отырып, өзіңе деген құрметіміз арта түсті...''- деген жолдар кімнің сөзі екенін белгілеңіз.

- A) Б.Бұлқышев.
- B) С.Ерубаев.
- C) Қ.Аманжолов.
- D) Ж.Молдағалиев.
- E) И.Байзақов.

19. "Абай жолы" романындағы қазақты өзге ұлттан даралап тұратын үш қасиетті көрсетіңіз.

- A) Сұлулық, барымташылық, қанқұмарлық.
- B) Ақындық, озбырлық, құл иеленушілік.
- C) Қаталдық, адалдық, төңкерісшілдік.
- D) Бауырмалдық, қонақжайлық, ақжарқындық.
- E) Мейірімділік, екіжүзділік, діншілдік.

20. ''Бақытсыз Жамал'' повесіндегі Сәрсембайдың бәйбішесін көрсетіңіз.

- A) Жамал.
- B) Шұға.
- C) Айман.
- D) Қалампыр.
- E) Зайкүл.

21. Құрамында буын түрлері аралас келген сөздерді табыңыз:

- A) Танысу, даңғыл
- B) Алтын, мұғалім
- C) Орман, сынып
- D) Кеме, терезе
- E) Ат, ас, ақ
- F) Ана, әке
- G) Дәптер, бұлбұл
- H) Жабық, ашық

22. Анықтауыш қызметіндегі сілтеу есімдігін табыңыз:

- A) Сол гүлдердің ішіндегі сары гүл өте қызғаншақ болыпты.
- B) Сары гүлдің бұл ісін ұнатпаған өзге гүлдер бір түнде басқа жаққа көшіп кетті.
- C) Өзің үлкен, қылығың –бала-шаға.
- D) Еріншектік күллі дүниедегі өнердің дұшпаны.
- E) Бұлардың жауабына мұғалімнің көңілі толмады.
- F) Әрбір жинақылықтың түбі кеніш.
- G) Баланың сол аяғы жоқ екен.
- H) Мен саған аяқ киім саттым.

23. Тұрақты сөз тіркесін табыңыз:

- A) Аққу – қорғауға алынған, ұзын, сұлу жыл құсы.

- В) Кілемдер, текеметтер, алашалар өсімдікті ою-өрнекке өте бай.
 С) Тіпті су маңын да мекендеп, балықтарды өте шеберлікпен аулайды.
 D) Бастапқы сөзден беті қайтып қалған үй иесі ешнәрсе де сұрай алмады.
 E) Оны аударғанда әшекей, өрнек, бедер деген мағынаны білдіреді.
 F) Мен қарттың терісіне сыймай отырғанын көрдім.
 G) Канал қазылады дегеннен, Сырбайдың қуанышы қойнына сыймады.
 H) Тұмсығының жиегінде үлкенді-кішілі тісшелері болғандықтан тұмсығы жалпақ әрі сүзгі қызметін атқарады.
24. Біріккен сөздегі кейінді ықпалды көрсетіңіз:
 A) Алыстан алтыатардың даусы естілді.
 B) Сарыөзекте нағашысы тұрады.
 C) Ерінбеген етікші болады.
 D) Қараойда жалғыз үй отыр.
 E) Өз ісіңе сақ бол!
 F) Сен мені не етесің?
 G) Қара ала сиырды іздеп, көрші ауылға да барып қайттым.
 H) Бос шылбырды сүйретіп қайтесің?
25. Қай сөйлемнің тыныс белгісі дұрыс қойылғанын табыңыз:
 A) – Көрдің ғой, генерал. Дер кезінде келдің, – деді Колчак.
 B) «Биік мансап, биік жартас», – дейді Абай.
 C) – Би, аты-жөн сұраса отырайық! – дейді.
 D) «Қалай еріксіз түседі», деген оймен Аман сөзін аяқтағанша, ауылға жетіп қалыпты.
 E) «Қалай еріксіз түседі?» – деген оймен Аман сөзін аяқтағанша, ауылға жетіп қалыпты.
 F) «Биік мансап - биік жартас», дейді Абай.
 G) – Көрдің ғой генерал. Дер кезінде келдің – деді Колчак.
 H) – Мен де керемет жүйрікпін дедім мақтанғым келіп кетіп.
26. Шығыс септікпен тіркесетін септеулік шылауды көрсетіңіз:
 A) Айтпай тұрып сүйінші бере ме екен?
 B) Жиналыстан соң ақылдасайық.
 C) Полк командирі кеткен соң пулеметшінің қасына барды.
 D) Зор даусында ыза мен зіл бар.
 E) Колхоз үшін балық аулау маңыздырақ қой.
 F) Біраздан кейін ханның екі баласы қорылдап ұйықтап қалады.
 G) Біз оны не жұмысынан, не үйінен кездестіре алмадық.
 H) Өмір бір орында тұрмайды,онымен бірге ілесу керек.
27. Үстеу қатысқан сөйлемді анықтаңыз:
 A) Тұрғындар үшін табиғат жағдайы неғұрлым қолайлы өңірлер Оңтүстік Қазақстан, Жамбыл, Алматы облыстары.
 B) – Ойбай...Шегендей емес шығарсың...Шеген қайда, ол!..
 C) – Уай, мынауың болмайды, – деді.
 D) Республиканың ең ірі қалалары : Алматы, Қарағанды.
 E) Алғашында Жұмекен Нәжімеденов сөзінің екі нұсқасын жазыпты.
 F) Осы кезде шапқылаған ат дүбірі еміс-еміс естілгендей болды.
 G) Құлагер жан дәрменде дүр сілкініп атып тұрды.
 H) Теңіз біресе ауыр күрсінгендей, біресе жалқау есінегендей болды.
28. «Бейімбет халық жауы болса, мен де халық жауымын», – деп айтқан жазушыны табыңыз:

- A) М. Әуезов
- B) Ғ. Мүсірепов
- C) С. Сейфуллин
- D) Ә. Тәжібаев
- E) С. Мұқанов
- F) С. Торайғыров
- G) Ғ. Мұстафин
- H) Қ. Аманжолов

29. Балуан Шолақтың өлеңін табыңыз:

- A) «Айтбай»
- B) «Ләйлім шырақ»
- C) «Қос перне»
- D) «Шалқыма»
- E) «Көкек»
- F) «Гауһар қыз»
- G) «Қос алқа»
- H) «Гәкку»

30. С. Сейфуллиннің «Көкшетау» поэмасының қай бөлімі үш шумақтан тұрады?

- A) «Оқжетпес»
- B) «Бой жазу»
- C) «Бел-белесте»
- D) «Қайтқанда»
- E) «Шытырманда»
- F) «Жеке батыр»
- G) «Замана ағымы»
- H) «Жұмбақтас»

АҒЫЛШЫН ТІЛІ

1. Орфографияға назар аудара отырып, ағылшын сөзін табыңыз.

Мейрамхана

- A) restranaut.
- B) restratnau.
- C) restaurant.
- D) resautrant.
- E) resrantaut.

2. Төмендегі сөзге синонимдес сөзді табыңыз: “*Problematic*”

- A) Perpetual.
- B) Palpable.
- C) Peaceful.
- D) Permanent.
- E) Doubtful.

3. Дұрыс сөзді таңдаңыз. *People can pick up berries in the ...*

- A) cinema
- B) forest
- C) shop
- D) station
- E) gallery

4. *Don't play with ... . Отпен ойнама.*

- A) Water.
  - B) Rain.
  - C) Fire.
  - D) Wind.
  - E) Snow.
5. Дұрыс аудармасын белгілеңіз: *Күтпеңіздер*
- A) Wait
  - B) Not wait
  - C) Do wait
  - D) Don't wait
  - E) Let wait
6. Дұрыс артикльді таңдаңыз: *Here is ... book you need.*
- A) a
  - B) an
  - C) –
  - D) the
  - E) some
7. Дұрыс предлогты таңдаңыз: *What's wrong . . . Henry? He looks tired.*
- A) about
  - B) on
  - C) of
  - D) in
  - E) with
8. Күрделі сөз жасаңыз. *air*
- A) shop
  - B) port
  - C) room
  - D) tree
  - E) book
9. Сан есімнің дұрыс оқылу нұсқасын табыңыз: “5000,000”
- A) Five millions.
  - B) Five thousands and a hundred.
  - C) Five million.
  - D) Five thousands and hundreds.
  - E) Five thousand and hundred.
10. Сөйлемді аяқтаңыз: *Twenty nine plus forty one is...*
- A) sixteen.
  - B) fifty.
  - C) seventeen.
  - D) sixty.
  - E) seventy.
11. Белгіленген сөзге сұрау есімдігін таңдаңыз: *I am interested in sport.*
- A) Where
  - B) What
  - C) Who
  - D) When
  - E) Why
12. Есімдікті қойыңыз: *... has come to see you.*
- A) Somebody

- B) Any
- C) Anything
- D) Nothing
- E) Some

13. Дұрыс құрылған сөйлемді көрсетіңіз:

- A) She's the sister's policemen
- B) She's the sister's policeman
- C) She's the policeman' sister
- D) She's the policemen's sister
- E) She's the policeman's sister

14. Сөйлемді мағынасына сәйкес толықтырыңыз.

The things ... when you come home.

- A) are packing.
- B) shall be packed.
- C) will pack.
- D) will be packed.
- E) shall pack.

15. Дұрыс модальдық етістікті таңдаңыз: *You ... take any book you like.*

- A) Can to
- B) Must
- C) Could
- D) Can't to
- E) May

16. Дұрыс құрылған сөйлемді табыңыз.

- A) I was waiting for you at the theatre last night.
- B) I was last night was waiting for you at the theatre.
- C) Was waiting I for you last night at the theatre.
- D) For you was waiting I at the theatre last night.
- E) I last night was waiting for you at the theatre.

17. Шартты райдың дұрыс етістігін таңдаңыз.

If I _____ her address, I would visit her immediately.

- A) know
- B) would know
- C) knew
- D) was known
- E) had known

18. “To be going to” құрылымын қолданыңыз. *You'll have a good time.*

- A) You will going to have a good time.
- B) You going to have a good time.
- C) You are going to have a good time.
- D) You will going have a good time.
- E) You is going to have a good time.

19. Дұрыс жауапты таңдаңыз.

What is one of the most Australia's is famous and best-loved animals?

- A) The ostrich.
- B) The koala.
- C) The swan.
- D) The penguin.
- E) The Eagle.

20. Мәтінді оқып тапсырманы орындаңыз.

Balzac, the famous French writer, was a man of great talent. But he himself was proud of his ability to tell a person's character by his or her handwriting. One day a woman brought him a young boy's exercise book. She said she wanted to know what Balzac thought of the boy's character. Balzac studied the handwriting carefully. Then he said that the boy was a bad, lazy fellow. "It's very strange", said the woman smiling. "This is a page from your own exercise book, which you used when you were a boy".

Сөйлемді мәтіннің мағынасына сай аяқтаңыз.

The woman said...

- A) "This is your own handwriting".
- B) "Your exercise book is very neat".
- C) "You liked to write in the exercise book".
- D) "I preserved your exercise book".
- E) "While a boy you were lazy".

21. Етістіктің дұрыс түрін табыңыз: *I ... fifteen years old next year.*

- A) were
- B) would be
- C) will
- D) is
- E) are
- F) will be
- G) was
- H) am

22. Сөйлемді толықтырыңыз: *Henry is not... ....his elder brother Bob.*

- A) the strongest
- B) strong as
- C) as strong as
- D) strong
- E) stronger
- F) so stronger
- G) strongest
- H) so strong as

23. Есімдіктің дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *The woman ... lives next door is doctor.*

- A) where
- B) when
- C) whose
- D) how
- E) whom
- F) what
- G) who
- H) which

24. Ілік септігіндегі зат есім бар сөйлем:

- A) The Browns' cottage is new.
- B) It's just for me.
- C) Medet's sleeping.
- D) Our children's classmates are friendly.
- E) My mother's at work.

- F) He's read all the books by this author.
- G) My mother's friend lives not far from us.
- H) She's worked hard this term.

25. Жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *They ... her yet.*

- A) haven't seen
- B) sees
- C) saw
- D) aren't seeing
- E) haven't see
- F) hasn't see
- G) hasn't seen
- H) see

26. Дұрыс модальды етістікті таңдаңыз: *He ... wear a suit to work but he usually does.*

- A) should have
- B) had to
- C) must
- D) should
- E) may
- F) could
- G) doesn't have to
- H) can

27. Берілген әріптерден дұрыс құралған сөзді табыңыз: *r, e, t, a, h, d*

- A) rethad
- B) thraed
- C) hetrad
- D) tredah
- E) dareth
- F) thread
- G) rathed
- H) dreath

28. Реттік сан есімді табыңыз:

- A) Thirteenth
- B) Hundredth
- C) Seventh
- D) Seven
- E) Forty
- F) Fourteen
- G) Ninety
- H) Thirty

29. Күрделі толықтауыштың дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *His words made me ... uncomfortable.*

- A) to be leaving
- B) having left
- C) to fell
- D) to have been left
- E) to be feeling
- F) feel
- G) feeling

H) to have left

30. Мәтінді оқып тапсырманы орындаңыз:

There are many cinemas in London. Some cinemas show lots of comedies and long epic films. Other cinemas show a large number of continental films or films for young people. All newspapers have a short list of films and the time they begin. Some cinemas show films in the afternoon, early evening and late evening. Others have continuous programs from about two o'clock in the afternoon. If you can't get to the cinema early enough to buy the tickets, you can buy them In most large stores and hotels.

Сұраққа жауап беріңіз:

Where can you buy the tickets?

- A) in supermarkets only
- B) Only in the stores and hotels
- C) In the cinemas, shops and hotels
- D) in city centre
- E) at newsagent's
- F) At the cinemas only
- G) In the stores only
- H) In the hotels only